

EğitimSesi

Gelecek Eğitimle Gelecek

ISSN:1304-4613 - Sayı : 72

İnsanlığın Vicdan Sınavı

FİLİSTİN

“Türkiye Yüzyılı” ve “Türk Asrı”
Hedefinde Türk Eğitim Sistemi
Genel Başkan Talip GEYLAN

Türkiye’de Dijital
Bağımlılık Araştırma Raporu

Ücretli Öğretmenlik
Araştırması Sonuçları

Ücretli Öğretmen
Murat Fatih GÜZELSOY
ile Röportaj

Prof. Dr. Yonca İLDEŞ ile
Filistin-İsrail Savaşı
Üzerine Söyleşi

Doç. Dr. Nasrullah Uzman ile
Filistin-İsrail Savaşı’nın
Tarihsel Süreci Üzerine Söyleşi

Eğitim Çalışanlarına
Yönelik Şiddeti Önlemek İçin
Yapılması Gerekenler

Ahmet KANDEMİR

Erhan BAYRAM

Genel Başkan Yardımcısı

Kıymetli Eğitimin Sesi okurları;

“Türkiye Sevdamız Ekmek İçin Kavgamız” şia-riyle hareket eden Türk Eğitim-Sen, ülkemizin ve büyük Türk milletinin geleceğine yönelik ilkeli kararlı ve çözüm odaklı çalışmayı kendisine bir görev addetmiştir. Özellikle hizmet kolumuz eğitim olunca bu alanın en temel taşı olan eğitim çalışanlarının görüş ve ilkeleri hem ülkemiz hem milletimiz açısından büyük önem taşımaktadır.

Dolayısıyla dergimizin bu sayısında, eğitimin kanayan yarası haline gelen ücretli öğretmenlik konusunu işledik. Sendikal mücadelede onurlu ve dik duruşunu bozmadan, eğitim çalışanlarının haklarını savunan sendikamız, ücretli öğretmenlik araştırmasında önemli sonuçlar elde etti. Buna göre ülkemizde 2023-2024 eğitim-öğretim yılında 77 ilde ücretli öğretmen sayısının 71 bin 761 olduğu ortaya çıkmıştır. Yıllardır dile getiriyoruz: Ücretli Öğretmenlik Köleliktir! Türkiye Yüzyılını inşa ederken, eğitimi öncelemek başat sorumluluğumuz olmalıdır. Eğitimin itici gücünün öğretmenler olduğunu göz önüne aldığımızda eğitim alanında tasarruf yapılmayacağı aşikardır. Bu noktada, Türk Eğitim-Sen olarak talebimiz sadece kadrolu olarak atama yapılmasıdır.

Öte yandan, sendika olarak ilkokul, ortaokul ve lise olmak üzere zorunlu eğitim kademelerinde öğrenim gören öğrenciler ile öğretmenlerin internete olan erişimi ve bunun sonuçlarını mercek altına alarak, “Türkiye’de Dijital Bağımlılık Araştırma Raporu” hazırladık. Araştırma sonuçlarına göre,

“En mühim ve feyizli vazifelerimiz millî eğitim işleridir. Millî eğitim işlerinde mutlaka muzaffer olmak lâzımdır. Bir milletin hakikî kurtuluşu ancak bu suretle olur.”

M. Kemal ATATÜRK

gün be gün artan internet ve teknoloji kullanımı birtakım sorunları beraberinde getirmektedir. Araştırmacılar, internet ve teknoloji ile ilişkili sorunlara daha kapsamlı yaklaşılması gerektiğini ifade etmektedir. Sonuçlar, ilkokuldan yükseköğretime kadar davranışsal bağımlılıklar arasında yer alan internet ve dijital teknolojilere ilişkin çeşitli bağımlılık sorunlarını azaltmak amacıyla birtakım müdahale programlarına ihtiyaç olduğunu göstermektedir. İçinde yaşadığımız dönemde dijital platformların içerik üretme, eğitim ve yeni beceriler kazanma amacıyla kullanımının teşvik edilmesi önemlidir. Ancak bunun özellikle çocuklarda bağımlılık boyutunda değil, ihtiyaç boyutunda olması gereklidir.

Neredeyse yarım asırdır devam eden Filistin’de bir dram yaşanmakta, tüm dünya devletleri bu duruma seyirci kalmaktadır. Hangi taraftan gelirse gelsin masum sivillere yönelik hiçbir saldırının haklı bir gerekçesi olamaz. Hal böyleyken, dünyanın kanayan yarası haline gelmiş olan Filistin sorununun kalıcı bir biçimde çözülmesi; öncelikle bölgede ateşkesin ve sükunetin sağlanmasının ardından da 1967 öncesi sınırlar çerçevesinde Filistin’in meşru bir devlet olarak tanınmasından geçmektedir. Bir an önce silahların susmasını, akan kanın durmasını istiyoruz.

Eğitimin Sesi Dergimizin bu sayısını değerli okurlarına takdim ederken; kıymetli görüş, röportaj ve yazıları ile bizlere katkı sunan eğitim çalışanları ve bilim insanlarımıza teşekkürlerimi sunuyorum.

Selam ve saygılarımla...

Başlarken...

TÜRK EĞİTİM-SEN

Türkiye Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri
Kolu Kamu Çalışanları Sendikası
GENEL MERKEZİ

Mart 2024
Sayı : 72

Türk Eğitim-Sen
Genel Merkezi adına Sahibi
Talip GEYLAN
Genel Başkan

Yazı İşleri Müdürü
Erhan BAYRAM
Genel Başkan Yardımcısı
(Dış İlişkiler ve Basın)

Yayın Kurulu
Haydar URFALI
Seyit Ali KAPLAN
Selahattin DOLGUN
Cengiz KOCAKAPLAN
Orhan KÜTÜK

Basın Danışmanı
Meltem YALÇINKAYA
Düzeltilme
Tuğçe TAŞDEMİR

Grafik Tasarım
Merve TURGUT
Tuğba ATMACA

Yönetim Yeri
Talatpaşa Bulvarı No:160 / 6 Cebeci/ANKARA
Tel:0312 424 09 60 - Faks:0312 424 09 68

Dergimiz yerel süreli ve ücretsizdir.

Üç ayda bir yayınlanır

Dergide bulunan yazıların sorumluluğu yazarlarına aittir
Basım Tarihi 08.03.2024

Basım Yeri
Dinçler Matbaacılık San. Tic. Ltd. Şti.
Bayındır 1 Sk. 6/12 Adilhan İş Mrkz.
Kızılay / ANKARA
e-mail: info@dinclermatbaacilik.com

TÜRK EĞİTİM-SEN, TÜRKİYE KAMU-SEN
(Türkiye Kamu Çalışanları Sendikaları Konfederasyonu) Üyesidir.

04

“Türkiye Yüzyılı” ve “Türk Asrı” Hedefinde Türk Eğitim Sistemi

Genel Başkan Talip GEYLAN

Türkiye'de Dijital Bağımlılık Araştırma Raporu

17

Ücretli Öğretmenlik Kaldırılmalı

21

**Ücretli ğretmen
Murat Fatih Güzelsoy
ile Röportaj**

Röportaj: Meltem YALÇINKAYA

24

**Prof. Dr. Yonca İLDEŞ ile
Röportaj**

Röportaj: Tuğçe TAŞDEMİR

30

**Doç. Dr. Nasrullah UZMAN
ile Röportaj**

Röportaj: Meltem YALÇINKAYA

38

**Eğitim Çalışanlarına Yönelik
Şiddeti nlemek İçin
Yapılması Gerekenler**

Ahmet KANDEMİR

“Türkiye Yüzyılı”
ve
“Türk Asrı”
Hedefinde
Türk Eğitim
Sistemi

ÖNSÖZ

Talip GEYLAN
Türk Eğitim-Sen Genel Başkanı

“Türkiye Yüzyılı” ve “Türk Asrı” Hedefine eğitimle ulaşacağız.

Türkiye Yüzyılı ve Türk Asrı hedefleri, Türk Devletlerine ve Türk milletine 21. yüzyılda küresel arena-daki yerlerini güçlendirmeyi, Türk devletlerinin bir-birlerinden rehberlik ve ortak çalışma konusunda güç aldığı ulusal ve uluslararası kalkınmayı hızlandırmayı amaçlayan önemli bir vizyon sunmaktadır. Bu hedeflerin gerçekleştirilmesinde Türk eğitim sisteminin rolü oldukça hayati öneme sahiptir. Bu kapsamda; Türkiye özelinde ve Türk devletleri genelinde ulusal ve uluslararası alanda rekabet gücünü artırmak için nitelikli insan kaynağına olan ihtiyaç göz önünde bulundurulmalıdır. Türk eğitim sistemi, bilgi ve beceri odaklı bir yaklaşımla öğrencilere sağlam bir temel ve ileri düzeyde uzmanlık kazandırmalı, ülkelerin yenilikçilik ve üretkenlik potansiyelini artırmalıdır. Bu yapılırken Türk eğitim sisteminin, demokratik ve çağdaş bir toplumun temelini oluşturacak değerlerin ve becerilerin kazandırılmasında önemli rolü ikinci plana itilmemelidir. Vatandaşlık bilinci, insan haklarına saygı, Türk kültürüne bağlılık, Türk devletleri arasında dil, kültür, ülkü birliği diri tutulurken demokratik değerlerin eğitim yoluyla pekiştirilmesi, Türk devletlerinin istikrarı ve toplumsal uyumu için hayati önem taşımaktadır.

Doğru kurgulanmış, Türk Asrı ve Türkiye Yüzyılı için şekillendirilmiş Türk eğitim sistemi, bilim ve teknoloji alanındaki ilerlemeleri destekleyerek ülkenin sanayi ve ekonomi alanında daha rekabetçi hale gelmesine yardımcı olmaya muktedirdir. Fen, teknoloji, mühendislik ve matematik (STEM) alanlarında güçlü bir temel sağlayarak, Türkiye'nin yenilikçi ve teknoloji odaklı bir ekonomiye dönüşümünü hızlandırma yolunda başat rol oynayacak olan Türk eğitim sisteminin kültürel mirası koruma ve sürdürme konusundaki rolü göz ardı edilmemelidir. Öğrencilere Türk tarihini, kültürünü, dilini ve sanatını öğretmek, ulusal kimliklerini güçlendirecek ve küresel arenada Türkiye'nin ta-nıtımına katkı sağlayacaktır. Türk eğitim sisteminin iş

dünyası ile daha sıkı bir işbirliği içinde olması, öğrencilerin iş dünyasına daha hazırlıklı bir şekilde katılmasını sağlayacaktır. Staj ve iş deneyimi fırsatları ile mesleki eğitim ve öğretim programlarının iş dünyasının ihtiyaçlarına uygun hale getirilmesi, doğrudan Türkiye'nin ve Türk devletlerinin istihdam ve ekonomik büyüme potansiyelini artıracaktır. Türkiye Yüzyılı ve Türk Asrı hedeflerine ulaşması için Türk eğitim sisteminin sürekli olarak iyileştirilmesi ve güçlendirilmesi gerekmektedir. Fakat bu geliştirme ve güncelleştirme süreci son derece doğru ve sistemli olarak planlanmalıdır. Hem eğitim çalışanları hem öğrenciler eğitim sisteminin olması gereken yerden uzakta olduğunu çok farklı şekillerde dile getirmektedirler. Çeşitli değerlendirme ölçeklerinde, mezunların sınav ve iş bulma başarılarında kendisini göstermektedir.

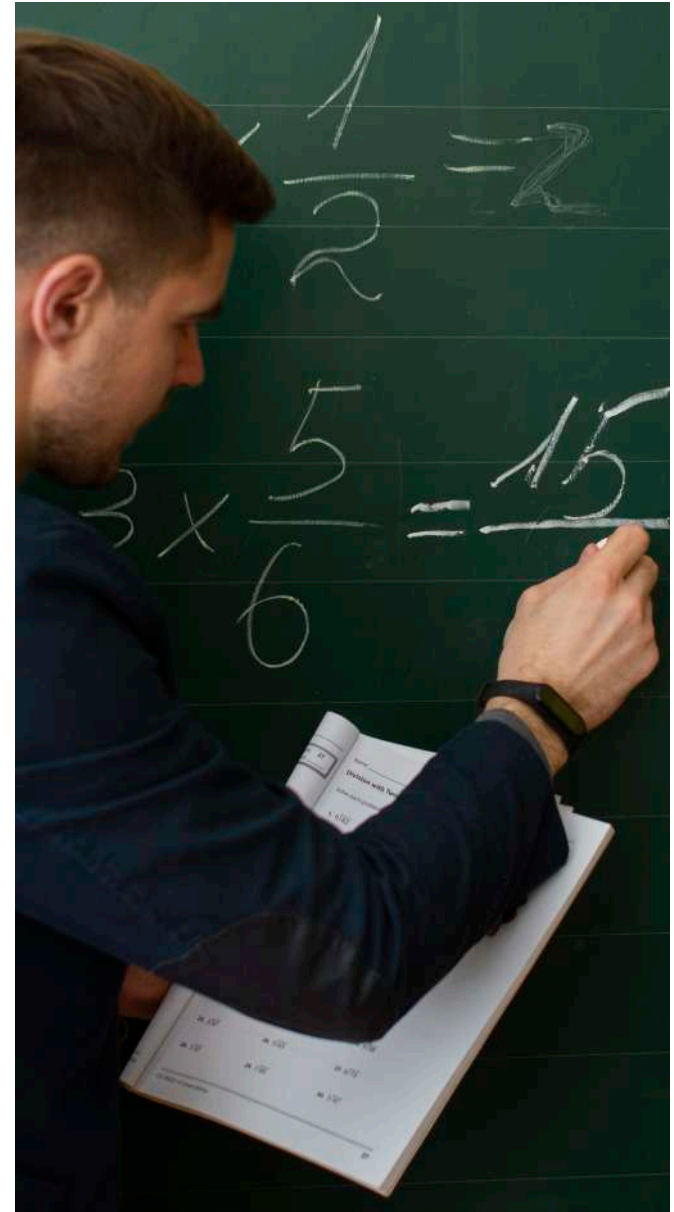
Türk eğitim sisteminin hem iç hem dış insan gücünü şekillendiren araştırma ve geliştirme faaliyetlerine koza olan, Türkiye Yüzyılı ve Türk Asrı hedeflerine ulaşmada üniversitelerimizin rolü de oldukça kritiktir. Türk üniversiteleri, nitelikli insan kaynağı yetiştirme, araştırma ve geliştirme faaliyetleri yürütme, yenilikçilik ve teknoloji transferi gibi alanlarda önemli bir görev üstlenmektedir. Fakat Türk üniversite sistemi de bir dizi sorunla karşı karşıyadır. Bunlar arasında finansman sorunları, altyapı eksiklikleri, nitelikli öğretim kadrosu ve araştırmacı eksikliği, uluslararası rekabet gücünün düşüklüğü gibi konular öne çıkmaktadır. Bütün eğitim çalışanlarının da olduğu gibi üniversite çalışanlarının da ekonomik açıdan sıkıntılar yaşaması, eğitim alanını ve akademiye cazip olmaktan çıkarmaktadır. Hem öğrenciler hem de çalışanları farklı arayış içine de girmektedir. Beyin göçü sorununun çekirdeğini de oluşturan bu durum beraberinde sıkıntılı bir tabloyu doğurmaktadır. Bu süreç Türk üniversitelerinin potansiyelini tam olarak ortaya koyamamasına ve ulusal ve uluslararası alanda daha etkin bir rol oynamasına engel olacak bir noktaya evrilmektedir. Ancak bu sorunlara çözüm sağlandığı takdirde Türkiye'nin

aydınlık yarınlara kavuşması mümkündür. Öncelikle, eğitim çalışmaları ve akademisyenlerden başlanıp Türk üniversitelerine daha fazla finansal destek sağlanarak altyapı iyileştirmesi yapılmalı ve nitelikli öğretim kadrosu için teşvikler artırılmalıdır. Ayrıca, araştırma ve geliştirme faaliyetlerine yönelik olarak daha fazla kaynak aktarılmalı ve uluslararası işbirliği olanakları genişletilmelidir. Endüstri ile üniversiteler arasında daha sıkı işbirlikleri kurulmalı ve teknoloji transferi olanakları genişletilmelidir. Bu çözümler uygulandığında, Türk üniversiteleri uluslararası alanda tanınan, yenilikçi ve rekabetçi kurumlar haline gelebilir. Böylece Türkiye Yüzyılı ve Türk Asrı hedefleri doğrultusunda küresel arenadaki konumu güçlenecek, ekonomik ve sosyal kalkınma süreci hızlanacak ve ülke aydınlık bir geleceğe adım atacaktır.

Öğretmen atamalarında farklı istihdam modellerine son verilmeli bütün öğretmenler kadrolu olarak atanmalıdır.

Türkiye'deki farklı öğretmen istihdam modelleri, eğitim sisteminde ciddi sorunlara neden olmaktadır. Vekil öğretmen, ücretli öğretmen, sözleşmeli öğretmen, kadrolu öğretmen gibi çeşitli istihdam biçimleri, öğretmenler arasında adaletsizliği doğurup iş güvenliği eksikliği gibi sorunlara yol açmaktadır. Bu durum, öğretmenler arasında iş motivasyonunun düşmesine ve çalışma barışının bozulmasına neden olmaktadır. Özellikle kadrolu öğretmenlikten farklı olarak, diğer istihdam modelleri genellikle daha düşük maaşlar ve sosyal haklarla ilişkilendirilir. Öğretmenlerin iş güvenliği ve sosyal haklarının sağlanmaması, öğretmenlerin mesleklerine olan bağlılığını azaltabilir ve uzun vadeli eğitim kalitesini olumsuz etkileyebilir. Bu konuda defalarca girişimde bulunmamıza hatta yapılan örnek araştırmaları sunmamıza karşın istenen seviyeye gelinememiştir. Farklı öğretmen istihdam modelleri, öğretmenler arasında aidiyet duygusunun zayıflamasına ve işbirliği ruhunun azalmasına yol açabilir. Bu durumun, öğretmenler odasında huzursuzluğa ve işbirliği

eksikliğine sebep olabileceği, eğitim kalitesini olumsuz etkileyebileceği şeklindeki öngörülerimiz haklı çıkmaya başlamıştır. Bu sorunların çözümü için, Türkiye'de farklı öğretmen istihdam modellerinin yeniden gözden geçirilmesi ve adaletli, eşitlikçi ve motivasyonu artırıcı bir sistem oluşturulması gerekmektedir. Öğretmenlerin iş güvenliği, sosyal hakları ve maaşları konusunda adaletli bir düzenleme yapılmalı ve öğretmenler arasında işbirliği ve dayanışmayı teşvik eden bir ortam oluşturulmalıdır. Bu şekilde, Türk eğitim sistemi hedeflerine daha etkin bir şekilde ilerleyebilir ve eğitim kalitesini artırabilir.

Türk eğitim sistemi, eğitim çalışanları, öğrenciler, idareciler ve ülkenin ihtiyaçları doğrultusunda ele alındığında, 2024 yılı itibariyle bir dizi önemli sorunla karşı karşıyadır. Bu sorunlar eğer tedbir alınmaz ise Türk milletinin geleceğine dair önemli ipuçları sunmaktadır. Birincisi, eğitim sisteminin içinde bulunduğu belirsizlik ve sürekli değişim, öğrenci ve öğretmenlerin istikrarını olumsuz etkilemektedir. Öğrenciler, sürekli değişen müfredatlar ve sınav sistemleri arasında kaybolurken, öğretmenler de sürekli bu değişikliklere uyum konusunda zorlandıkları için verimliliklerini kaybetmektedirler. İkinci olarak, teknolojinin hızla ilerlemesiyle birlikte dijital uçurumun eğitimdeki etkisi de kendisini hissettirmektedir. Kent merkezlerinde dahi var olan, kırsal kesimde daha da artan öğretmen açığının ücretli öğretmen eliyle çözülmeye çalışılması eğitim sitemini ciddi anlamda zorladığının bir kanıtı olarak görülmelidir. İçinde bulunduğumuz eğitim-öğretim yılında 77 ilde ücretli öğretmen görevlendirmesi 71.761'dir. Bu durum öğrencilerin eşit eğitim fırsatlarına erişimini engelleyerek Türkiye'nin gelecekteki rekabet gücünü ciddi şekilde tehdit etmektedir.

Eğitim sistemindeki bürokratik engeller ve değişen dünya koşullarına uygun olmaktan uzak yapı her geçen gün eğitim çalışanlarının zararına olan "güncelleme" görünümlü düzenlemelerle keşmekeş halini almaktadır. Özellikle liyakatten uzak yapılan atamalar yönetim gücünün, yetenek ve kişilerin bireysel üstünlüğüne dayandığı sistem yerine hak yemenin ve

kayırmanın hâkim olduğu bir marazlı yapıyı doğurmaya gebe durmaktadır. Bunun yerine eşit ve dengeli ölçme ve seçme yöntemleri ile idare gücü, üstün özellikleri olduğu düşünülen kişiler arasında paylaştırılırsa, kayırma olmasa o zaman adalet, ehliyet ve liyakat hâkim kılınacak, neticede ise öğrencilerin ve toplumun beklentileriyle uyumlu bir eğitim öğretim mekanizması vücut bulacaktır. Aksi takdirde milli ve bölgesel hedefler dâhilinde hareket etmekte zorlanan bu sistem, gelecekteki işgücü piyasasına uyum sağlamada sıkıntılar yaşayabilecektir.

Karar alıcıların, kanun koyucuların ülkenin geleceğine dair hedefleri değerlendirildiğinde eğitim sistemine ilişkin sorunların çözümü için umut verici adımlar atılacağına inanmak istiyoruz. Öğretmenlerin, akademisyenlerin eğitim çalışanlarının ekonomik taleplerinin farkında olduklarının söylenmesi, bu konuda çözüm önerilerinin hazırlandığının dile getirilmesi, eğitim çalışanlarının sürekli mesleki gelişimleri için desteklenecekleri, müfredatın alan uzmanları ve öğretmenlerin görüşleri alınarak daha esnek ve uygulanabilir hale getirilmesi, teknolojiye erişimde eşitlik sağlanması ve yerel yönetimlerin eğitim politikalarına daha fazla katılımının teşvik edilmesi gibi hedefler bizleri umutlandırmaktadır. Fakat biz yine de üyelerimizin, teşkilatlarımızın ve eğitim çalışanlarının yapılacak güncellemeler ile ilgili taleplerini genel bir çerçeve halinde ifade ederek sürecin takipçisi olacağız.

Müfredat Güncellemelerinde Öğretmen ve Akademisyenlerin Görüşleri Dikkate Alınmalıdır..!

Milli Eğitim Bakanı Sayın Yusuf TEKİN'in okullarda uygulanacak yeni müfredat için çalışmalar yapıldığını belirten açıklamalarını ilgiyle takip ediyoruz. Sayın Bakanın okullarda kademeli olarak uygulanacağını belirttiği yeni müfredat için çalışmalar 2023 yılının haziran ayında Ortaöğretim Genel Müdürlüğünün koordinasyonunda başlatılmış, 2024-2025 eğitim öğretim döneminde okul öncesi, ilkokul birinci, ortaokul beşinci ve lise dokuzuncu sınıflardan itibaren kademeli şekilde uygulanması planlanan yeni müfredat ile ilgili çalışmalara da devam edilmektedir. Geçtiğimiz Ekim ayının sonunda "Bütüncül Eğitim: Türkiye Yüzyılı Modeli Öğretim Programları Geliştirme Çalıştayı" adıyla Ankara Kızılcahamam'da bir toplantı düzenlenmiştir. Türk eğitim sistemi, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen ve düzenlenen bir müfredat üzerine inşa edilmiştir. Müfredat, çeşitli derslerden oluşur ve öğrencilere temel bilgi ve becerileri kazandırmayı amaçlar. Zaman içinde değişikliklere uğramış ve güncellenmiştir. Türk Eğitim-Sen olarak yapılacak değişikliklerin işin uzmanları, uygulayıcı öğretmenler ve sürecin bütün paydaşlarının katılımı ile yapılması halinde faydalı olacağına inanıyoruz. Bütüncül bir eğitim modeli iddiası ile ortaya çıkan bu güncellemenin; öğretmenlerin görüşleri, önerileri ve talepleri alınmadan yapılması emeklerin heba olmasına mahal verecektir. Sendika olarak ülkemizin geleceği adına yapılacak her faaliyete gücümüz yettiği oranda üyelerimizin taleplerini aktarmak, Türk milletinin değerlerini dile getirmek adına katılım sağlamaya çalışıyoruz. Hatta bu konuda hem Türk milli eğitiminin sorunlarını tespit ederek çözüm üretmek hem de kanun koyucu ve karar vericilere destek olmak adına sahadan topladığımız verileri alan uzmanlarının görüşleri ile birleştirerek çalıştaylarda masaya yatırarak raporlamaya çalışıyoruz.

Bu doğrultuda Türk Eğitim Sen olarak 2021'de "100. Yılında 2. Maarif Kongresi" kapsamında, 2023'e Doğru Türkiye'de; dijital eğitim, temel eğitim, özel eğitim, psikolojik danışma ve rehberlik, ölçme seçme ve yerleştirme, yükseköğretim, din eğitimi, değerler eğitimi, mesleki teknik eğitim, müfredat çalıştayları olmak üzere toplam 11 çalıştay ve bir öğretmen kurultayı düzenledik. Biz inanıyoruz ki Tüm eğitim çalışanları, akademisyenler ve öğretmenler öğrenciler bizim evladımız, geleceğimiz ve göz bebeğimizdir. Onların iyi eğitim alması, dünya ve ülke gerçeklerine göre yetiştirilmesi bizim ana ilkemizdir. Bu bakış açısı ile yeni hazırlanacak milli eğitim müfredatında aşağıda saymış olduğumuz ilkelerin çerçeve olarak belirlenmesini talep ediyor, bizlere ihtiyaç duyulan her yerde var gücümüzle katkı sağlayabileceğimizi ilan ediyoruz.

Müfredatlar güncellenirken, dünya ve ülkemiz ihtiyaçları göz önünde bulundurularak 21. yüzyıl becerileri mutlaka müfredatta yer almalıdır. Ülkemiz sanayici, iş dünyası, kalkınma teşkilatları, devlet planlama kurulu gibi kamu kurumlarının geleceğe yönelik talep, beklenti ve ortaklık teklifleri göz önüne alınmalıdır. Türk milletinin tarihi, kültürel ve ahlaki değerleri göz önünde bulundurulmalıdır. Milletimizin milli bakış açıları ile örtüşen milli eğitim için milli ve yerli

müfredat hazırlanmalıdır. İçinde bulunduğumuz coğrafyanın ne denli hassas olduğu göz önünde bulundurularak bizleri millet yapan tarih, kültür gibi milli değerlerimizi mutlaka yer almalıdır. Türk milletinin tarih sahnesine çıktığı andan bu güne geçmiş, zaferleri çocuklarımıza öğretilmelidir. Coğrafya bilgisi, geçmişte yaşadığımız deprem, sel ve doğal afetler göz önünde bulundurularak öğretilmelidir. Türk milletinin kültür taşıyıcısı, ses bayrağımız Türk dili gerektiği özeni görmelidir. Toplumsal dayanışma, milli bilinç, millet, vatan ve bayrak sevgisi özenle vurgulanmalıdır. Müfredatla belirtilen ahlaki değerlerin anlatılması, milli ve insani değerlerimizin öğretilmesi sürecinde mutlaka öğretmenlerimiz vasıtası ile uygulanacak yöntemler politika olarak benimsenmelidir.

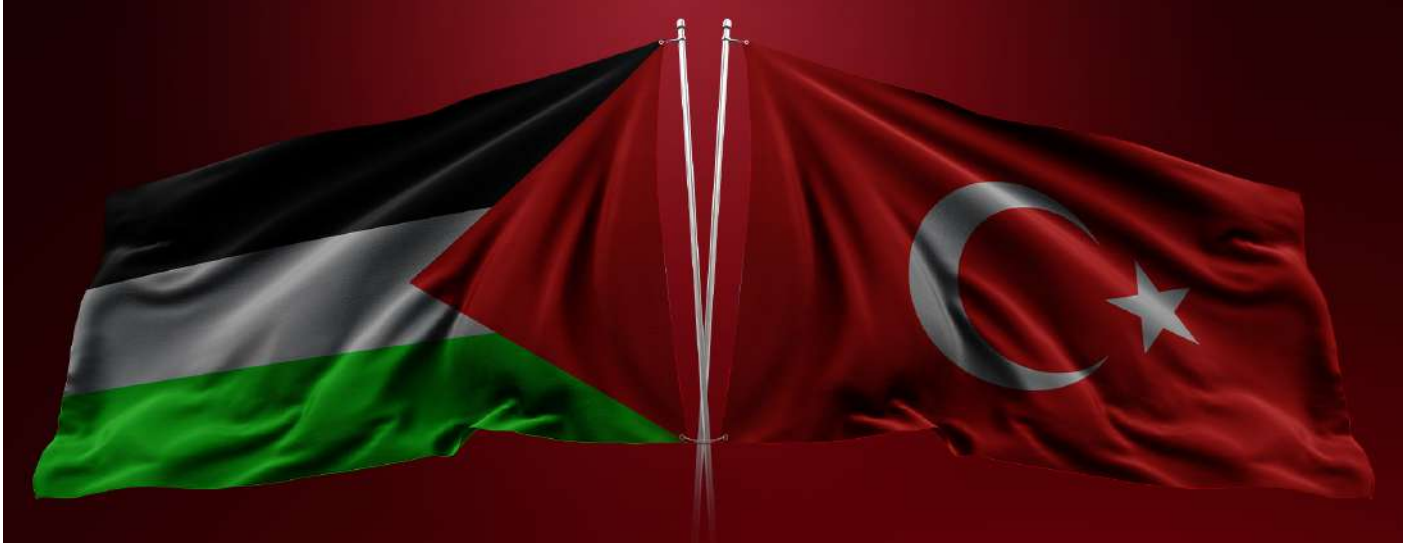
Bu niyetlerle hazırlanacak çerçeve ilkelerin içi ihtiyaç, talep, kademe ve sınıflara göre değişiklik gösterse de mutlaka öğretmenlerin akademisyenlerin görüşleri alınarak müfredat güncellemesi yapılmalıdır. Bu vesile ile açık yüreklilikle bir kez daha ifade ediyoruz; Türk Eğitim Sen, ilkelerimiz ve milli kimliğimiz ekseninde yapılacak her çalışmaya destek olmaya, katkı sunmaya hazırdır. Yapılacak değişiklikte dünyanın ve ülkemizin dijitalleşme sürecinde Türk devletinin sağlıklı bir tutum oluşturması da elzemdir. İnternet ve dijital teknolojilerin gelişimi insan yaşamına sağladığı pek çok

faydanın yanı sıra sınırlayıcı, zorlayıcı ve olumsuz yönde etkileri bulunan özellikleri de bulunmaktadır. Yapılan araştırmalarda gerek internetin gerek akıllı telefonların gerekse de diğer teknolojik araçların potansiyel olarak insan yaşamına ve ruh sağlığına etkileri keşfedilmeye çalışılmaktadır.

Dijital dünyanın adeta esiri olmuş “Kaybedilmiş Bir Nesil” ile karşı karşıya kalabiliriz.

Türkiye İstatistik Kurumuna göre bireylerin internete erişimleri her geçen yıl artış eğilimindedir. Özellikle internete erişim sağlayan akıllı telefon sahipliğinde önemli bir artış olmuştur. Söz konusu gelişmeler internetin yaşamın hemen hemen her alanında olduğuna ilişkin önemli bir kanıt sağlamaktadır. Bu nedenle araştırmacılar internet ve teknoloji bağımlılığına ilişkin sorunlara daha fazla odaklanmaya başlamışlardır.

Bu noktada Türk Eğitim-Sen olarak ilkökul ortaokul ve lise olmak üzere zorunlu eğitim kademelerinde öğrenim gören öğrenciler ile öğretmenlerin internete olan erişimi ve bunun sonuçlarını mercek altına alarak, “Türkiye’de Dijital Bağımlılık Araştırma Raporu” hazırladık. Araştırma sonuçları çarpıcı olmakla birlikte, ülkemizde dijital bağımlılığın düzeyinin tespit edilmesi hususunda önemli veriler sunmaktadır.

***Hem Filistin Hem Doğu Türkistan Hem De
Mazlum Bütün Coğrafyalar İçin Türkiye Yüz-
yılı ve Türk Asrı Şarttır..!***

Türkiye Cumhuriyeti ve Türk Devletlerinin güçlü olması, tarihin her devrinde zalime karşı duran, mazluma yön veren Türk milletinin yeniden dünyada etkin olmasını sağlayacaktır. Türklerin tarih boyunca sergilediği cesaret ve adalet anlayışı, Türkiye Yüzyılı ve Türk Asrı ile birleşerek dünya sahnesinde önemli bir rol oynamalarını mümkün kılacaktır. Bu, Türk milletinin mazlumların sığınağı, zalimlerin korkulu rüyası olması anlamına gelecektir. Türkiye'nin ve Türk Devletlerinin etkinliği, dünyanın dört bir yanındaki mazlum milletlerin umudu olacaktır. İsrail katliamına maruz kalan masum Filistin halkı, Türklerin güçlü duruşu sayesinde huzur bulabilecek ve adaletin tecellisini görebilecektir. Aynı şekilde, Çin esaretinde inleyen Doğu Türkistan Türklüğü, Türklerin desteğiyle tekrar bağımsızlık ve huzur dolu günlerine kavuşabilecektir.

Ancak Türklerin etkinliği sadece Filistin ve Doğu Türkistan gibi belirli coğrafyalarda değil, dünya

genelindeki bütün mazlum milletlere uzanacak bir el olacaktır. Türk adaleti, merhameti ve karşılıksız sevgisi; dünya üzerindeki herkese umut ve destek olacak, kimsesizlerin kimsesi olmaya devam edecektir. Bu anlayışı bütün dimağlara ve akıllara naksettiğimiz gün, Türk Asrı ve Türkiye Yüzyılı gerçek anlamıyla başlamış olacaktır. Bütün bu uzak yakın hedeflerin gerçekleşmesi için Türk eğitim sistemi doğru kurgulanmalı, bilim, sanat, kültür, tıp, savunma, dil, ... aklınıza gelecek her alanda lider olmakla muştulanacaktır. Devleti yönetenler, eğitim sistemini düzenleyenler bütün bu perspektiften bakarlarsa eğitim sisteminde adalet ve liyakatten uzaklaştıklarında nasıl bir töhmet altına gireceklerini günümüzde ve gelecekte zulüm gören mazlumların vebalini alacaklarını bir kez daha düşünmek zorundadırlar.

Geniş açıdan baktıklarında Türkiye Yüzyılı'nın adalet, liyakat, ehliyet ve devlete sadakat olmadan olmayacağını bir kez daha anlayacaklardır. Bizim temennimiz; Türk eğitim sistemi ideal olan hale gelsin, tarih tekerrür etmesin.

TÜRKİYE'DE DİJİTAL BAĞIMLILIK

ARAŞTIRMA RAPORU

İnternet ve dijital teknolojilerin gelişiminin insan yaşamına sağladığı pek çok faydanın yanı sıra sınırlayıcı, zorlayıcı ve olumsuz yönde etkilere sahip özellikleri de bulunmaktadır. Yapılan araştırmalarda gerek internetin gerek akıllı telefonların gerekse de diğer teknolojik araçların potansiyel olarak insan yaşamına ve ruh sağlığına etkileri keşfedilmeye çalışılmaktadır.

Bu noktada Türk Eğitim-Sen olarak “Türkiye’de Dijital Bağımlılık Araştırma Raporu” hazırladık. Kağıt kalem testi ile veli iznine bağlı olarak yürütülen araştırmamıza katılım 17 ilden 680 ilkokul, 896 ortaokul, 1.431 lise öğrencisi olmak üzere toplam 3.007 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir.

Araştırmamızda aynı zamanda öğretmenler için de aynı bir rapor hazırladık. Öğretmenler ile yaptığımız araştırmada katılımcı sayısını 1.243 olarak belirledik. Öğrenci ve öğretmen olmak üzere iki katılımcı kategorisinde hazırladığımız raporun öğrenci bölümünde şu bilgiler yer almaktadır:

	İlkokul	Ortaokul	Lise	Öğretmen
İstanbul	104	134	142	229
Neşehirli	37	54	95	106
Ankara	65	83	87	130
Gaziantep	44	58	77	
Antalya	62	40	72	
Trabzon	39	42	65	79
Konya	63	74	65	
Mersin	71	66	62	79
Adana	57	58	59	
İzmir	36	45	58	
Bursa	54	78	50	
Mardin				89
İzmir				40
Sivas				37
İstanbul				37
Erzurum				37
Karaman				36
Diğer	58	144	599	345
Toplam	680	896	1431	1243

ÖĞRENCİ RAPORU

Araştırmaya katılan ilkokul öğrencilerinin yüzde 44.7’si kız, yüzde 51.8’i erkek, ortaokul öğrencilerinin yüzde 53.9’u kız, yüzde 43.8’i erkek, lise öğrencilerinin yüzde 47.4’ü kız, yüzde 49.7’si erkektir.

	Değişken	N	Yüzde
İLKOKUL	Kız	305	44.7
	Erkek	352	51.8
	Belirtmemiş	24	3.5
	Toplam	680	100
ORTAOKUL	Kız	483	53.9
	Erkek	392	43.8
	Belirtmemiş	21	2.3
	Toplam	896	100
LİSE	Kız	679	47.4
	Erkek	711	49.7
	Belirtmemiş	41	2.9
	Toplam	1431	100

İlkokul ve ortaokul öğrencilerinin sportif ve kültürel faaliyetlere katılım süreleri, lise öğrencilerine göre daha düşüktür.

Vaktin günlük dağılımına baktığımızda; anketimize katılan ilkokul öğrencileri günlük ortalama en çok 7.43 saat aileleriyle, 5.26 saat akranlarıyla, 2.74 saat diğer kişilerle vakit geçirmektedir.

Ankete katılan ortaokul öğrencileri günlük ortalama en çok 7.27 saat aileleriyle, 5.71 saat akranlarıyla, 3.75 saat diğer kişilerle vakit geçirmektedir. Sportif faaliyetlere ayrılan süre ise günlük ortalama en çok 1.56 saattir.

Ankete katılan lise öğrencileri de günlük ortalama en çok 7.10 saat akranlarıyla, 5.63 saat aileleriyle, 3.81 saat sportif faaliyetlerle, 2.96 saat diğer kişilerle, 2.26 saat kültürel/sanatsal faaliyetlerle vakit geçirmektedir.

	Değişken	Ortalama (saat)	Standart Sapma
İLKOKUL	Akranlar	5,26	3,71
	Aile	7,43	5,54
	Diğerleri	2,74	2,27
	Sportif Faaliyetler	0,51	0,42
ORTAOKUL	Kültürel / Sanatsal	0,60	0,47
	Akranlar	5,71	3,04
	Aile	7,27	4,78
	Diğerleri	3,75	3,18
LİSE	Sportif Faaliyetler	1,56	0,82
	Kültürel / Sanatsal	0,72	0,63
	Akranlar	7,10	3,99
	Aile	5,63	4,78
LİSE	Diğerleri	2,96	3,08
	Sportif Faaliyetler	3,81	4,31
	Kültürel / Sanatsal	2,26	2,94

Sahip olunan dijital araçlara ilişkin sayıların oranları incelendiğinde; ilkokul öğrencileri arasında en çok sahip olunan dijital araç yüzde 67 ile tablet olmuştur. Ortaokul öğrencilerinin yüzde 64, lise öğrencilerinin ise yüzde 89 ile en çok sahip olduğu dijital araç akıllı telefon olarak görülmüştür.

Ankete katılan ilkokul öğrencilerinin sırasıyla en çok bilgisayara (yüzde 40), akıllı telefona (yüzde 38.8), akıllı saate (yüzde 32.9), tablete (yüzde 67.1) sahip olduğu görülmektedir.

Ortaokul öğrencileri sırasıyla en çok akıllı telefona (yüzde 64.8), tablete (yüzde 53.9), bilgisayara (yüzde 50), akıllı saate (yüzde 32.8) sahiptir.

Lise öğrencilerinin sırasıyla en çok akıllı telefona (yüzde 89), bilgisayara (yüzde 45.7), tablete (yüzde 25.6), akıllı saate (yüzde 20.4) sahip olduğu görülmektedir. Tablolardan da görüleceği üzere yaş düzeyi yükseldikçe akıllı telefona sahip olma sayısı artmaktadır.

Lise öğrencileri arasında sosyal medya ve video izlemek daha fazla olmakla birlikte, bu yaş grubu oyun oynamak ve eğitim amacıyla da dijital teknolojileri kullanmaktadırlar.

	Değişken	N	%
İLKOKUL	Akıllı saat	224	32.9
	Tablet	456	67.1
	Akıllı telefon	264	38.8
	Bilgisayar	272	40.0
ORTAOKUL	Akıllı saat	294	32.8
	Tablet	403	53.9
	Akıllı telefon	561	64.8
	Bilgisayar	448	50.0
LİSE	Akıllı saat	292	20.4
	Tablet	366	25.6
	Akıllı telefon	1274	89.0
	Bilgisayar	654	45.7

TABLO 4.
Sahip Olunan
Dijital Araçlar

yanıtlar incelendiğinde, ilkokul öğrencilerinin daha çok oyun oynamak ve video izlemek amacıyla dijital teknolojileri kullandıkları görülmektedir. Ortaokul öğrencilerinin de oyun oynamak, video izlemek, sosyal medya ve eğitim için dijital teknolojileri kullandıkları görülmektedir. Lise öğrencileri arasında ise sosyal medya ve video izlemek daha fazla olmakla birlikte, bu yaş grubunun oyun oynamak ve eğitim amacıyla da dijital teknolojileri kullandıkları görülmektedir.

Ekran süresi bakımından araştırma sonuçları çarpıcı veriler ortaya koymaktadır.

Yeşilay tarafından farklı yaş kategorileri için önerilen ekran süreleri (9-12 yaş: Günlük en fazla 60-70 dk., 12+ yaş: Günlük toplam süre en fazla 120 dk.) dikkate alındığında her eğitim kademesi için dijital teknolojilerin kullanım süreleri oldukça yüksektir.

Değişken	1-2 saat		3-5 saat		6+ saat	
	N	%	N	%	N	%
Oyun	312	45.9	120	17.6	48	7.1
Sosyal Medya	120	17.6	32	4.7	8	1.2
Video İzleme	320	47.1	128	18.8	24	3.5
İçerik Üretme	88	12.9	32	4.7	0	0
Eğitim	120	17.6	56	8.2	0	0
Alışveriş	80	11.8	32	4.7	0	0

TABLO 5.
Kullanım
Amacına
Göre Dijital
Teknolojilere
Ayrılan Süre

Katılımcı ilkokul öğrencilerinin yüzde 45.9'u 1-2 saat, yüzde 17.6'sı 3-5 saat, yüzde 7.1'i 6+ saat oyunda zaman geçirmektedir. Ankete katılan ilkokul öğrencileri video izlemede yüzde 47.1'i 1-2 saat, yüzde 18.8'i 3-5 saat, yüzde 3.5'i 6+ saat zaman geçirmektedir. Sosyal medyada yüzde 17.6'sı 1-2 saat, yüzde 4.7'si 3-5 saat, yüzde 1.2'si de 6+ saat zaman geçirmektedir. Eğitimde yüzde 17.6'sı 1-2 saat, yüzde 8.2'si 3-5 saat; içerik üretmede de yüzde 12.9'u 1-2 saat, yüzde 4.7'si 3-5 saat zaman geçirmektedir.

Dijital teknolojilerin hangi amaçla ne kadar süreyle kullanıldığını belirlemek için sorulan sorulara alınan

Katılımcı ortaokul öğrencilerinin yüzde 41.4'ü 1-2 saat, yüzde 18'i 3-5 saat, yüzde 17.2'si de 6+ saat video izlemede vakit geçirdiklerini söyledi. Ankete katılanların yüzde 35.9'u 1-2 saat, yüzde 17.2'si 3-5 saat, yüzde 14.8'i 6+ saat oyunda zaman geçirmektedir. Sosyal medyada yüzde 27.3'ü 1-2 saat, yüzde 14.1'i 3-5 saat, yüzde 22.7'si de 6+ saat zaman geçirmektedir. Alışverişte yüzde 21.9'u 1-2 saat, yüzde 10.9'u 3-5 saat, yüzde 3.1'i de 6+ saat zaman geçirmektedir. Eğitimde yüzde 19.5'i 1-2 saat, yüzde 14.8'i 3-5 saat, yüzde 39.8'i de 6+ saat; içerik üretmede 15.6'sı 1-2 saat, 1.6'sı 3-5 saat, 3.1'i 6+ saat zaman geçirmektedir.

Değişken	1-2 saat		3-5 saat		6+ saat	
	N	%	N	%	N	%
Oyun	322	35.9	154	17.2	133	14.8
Sosyal Medya	245	27.3	126	14.1	203	22.7
Video İzleme	371	41.4	161	18.0	154	17.2
İçerik Üretme	140	15.6	14	1.6	28	3.1
Eğitim	175	19.5	133	14.8	357	39.8
Alışveriş	196	21.9	96	10.9	28	3.1

Araştırmaya katılan lise öğrencilerinin video izlemede yüzde 44.2'si 1-2 saat, yüzde 11.6'sı 3-5 saat, yüzde 1.9'u 6+ saat; sosyal medyada yüzde 42'si 1-2 saat, yüzde 22.7'si 3-5 saat, yüzde 5.2'si 6+ saat; oyunda yüzde 31.2'si 1-2 saat, yüzde 9.4'ü 3-5 saat, yüzde 3.2'si 6+ saat, eğitimde yüzde 28.5'i 1-2 saat, yüzde 15.6'sı 3-5 saat, yüzde 13.3'ü 6+ saat; alışverişte yüzde 16.1'i 1-2 saat, yüzde 2.9'u 3-5 saat; içerik üretmede 8.7'si 1-2 saat, 1.8'i 3-5 saat, 0.6'sı 6+ saat zaman geçirmektedir.

Ortaokul ve lise öğrencilerinin oyun oynama süreleri arttıkça akademik başarıları düşmektedir. Hiç oyun oynamayan öğrencilerin akademik başarıları, 3-5 saat ve 6+ saat oynayan öğrencilerin akademik başarılarından yüksektir.

Değişken	1-2 saat		3-5 saat		6+ saat	
	N	%	N	%	N	%
Oyun	447	31.2	134	9.4	46	3.2
Sosyal Medya	601	42.0	325	22.7	75	5.2
Video İzleme	632	44.2	166	11.6	27	1.9
İçerik Üretme	124	8.7	26	1.8	8	0.6
Eğitim	408	28.5	233	15.6	191	13.3
Alışveriş	230	16.1	41	2.9	8	0.6

Yaptığımız araştırmada, oyun oynama süreleri arttıkça ders başarısının düştüğü gözlemlenmektedir. Şöyle ki; ortaokul ve lise öğrencilerinin oyun oynama süreleri arttıkça akademik başarıları anlamlı bir şekilde azalmaktadır. Hiç oyun oynamayan öğrencilerin akademik başarıları 3-5 saat ve 6+ saat oynayan öğrencilerin akademik başarılarından anlamlı bir şekilde yüksek bulunmuştur. 1-2 saat oyun oynayan öğrencilerin akademik başarıları 6+ saat oyun oynayan öğrencilerin akademik başarılarından anlamlı bir şekilde yüksek bulunmuştur.

Değişken	N	Ortalama	s	p	Farklı mıdır?
LİSE	0 saat	699	77.18	14.73	3.629 .027*
	1-2 saat	389	76.85	13.90	
	3-5 saat	124	74.14	13.29	
	6+ saat	40	71.95	12.98	
	Toplam	1252	76.61	14.32	
ORTAOKUL	0 saat	273	85.71	10.79	12.86 .000*
	1-2 saat	238	88.91	9.15	
	3-5 saat	147	90.40	9.23	
	6+ saat	119	90.91	5.64	
	Toplam	777	88.37	9.57	

Dijital bağımlılık düzeyini açıklayan değişkenler incelendiğinde, lise öğrencilerinde aile gelir düzeyine, anne eğitim düzeyine ve akademik başarı düzeyine göre bir ilişki bulunmamıştır. Yani her gelir düzeyinde, ebeveynlerin eğitim düzeyinde ve akademik başarı düzeyinde yer alan lise öğrencilerinin dijital bağımlılık düzeyleri değişmemektedir. Bu nedenle farklı

sosyoekonomik, sosyokültürel ve akademik başarı düzeyindeki lise öğrencilerinin dijital bağımlılık riskiyle karşı karşıya olduğu söylenebilir.

İlkokul ve ortaokul öğrencilerinde ise sosyoekonomik ve sosyokültürel durum kapsamında lise öğrencileriyle karşılaştırıldığında farklılıklar görülmüştür. İlkokulda sosyoekonomik düzeyleri yükseldikçe dijital bağımlılıklarının azaldığı, ortaokulda ise sosyoekonomik düzeyleri arttıkça dijital bağımlılıklarının arttığı görülmektedir. Farklı sosyoekonomik ve sosyokültürel özelliklere sahip ailelerin farklı gelişim dönemlerinde olan, farklı eğitim düzeylerindeki öğrenciler üzerinde kontrol veya denetim tutumları olabileceğini göstermektedir. Lise öğrencilerinin dijital bağımlılıkları üzerinde aile denetiminin daha düşük olabileceği, ilkokul ve ortaokuldaki öğrencilerin dijital bağımlılıkları üzerinde ise liseye oranla ailelerin denetiminin biraz daha yüksek olabileceği şeklinde yorumlanabilir.

Dijital bağımlılık kapsamında farklı eğitim kademesinde öğrenim gören çocukların ebeveynlerinin çocukların gelişim düzeylerine uygun kontrol ve denetim becerilerine sahip olması gerektiği bu araştırmanın önemli çıktılarından birisidir. Bu kapsamda davranışsal bağımlılıklar arasında yer alan dijital bağımlılığa yönelik aile farkındalığının artırılması için eğitim modüllerinin hazırlanması, okul ve aile işbirliği ile çocukların davranışsal bağımlılıklarına etki eden süreçlerin izlenmesi önem arz eder.

ÖĞRETMEN RAPORU

Ankete katılanların yüzde 53.3'ü kadın, yüzde 46.5'i erkektir. Yüzde 21.7'si bekâr, yüzde 78'i evlidir. Katılımcılardan çocuk sayısı 0 ile 7 arasında değişmektedir. Buna göre iki çocuğu olan öğretmen oranı yüzde 41.6, 1 çocuğu olan öğretmen oranı yüzde 23.8, üç ve daha çok çocuğu olan öğretmen oranı yüzde 11.4'tür.

Öğretmen katılımcıların cinsiyete göre dijital bağımlılıkları incelenmiştir. Buna göre kadın öğretmenlerin dijital bağımlılık, aşırı kullanım, nüks etme, hayatın akışını engelleme ve duygu durumu puanlarının erkek öğretmenlerin puanlarından anlamlı olarak yüksek olduğu belirlenmiştir. Ancak bırakamama boyutunda ise kadın ve erkek öğretmenler arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı saptanmıştır.

Katılımcıların, akranları, ailesi, diğer kişilerle geçirdiği süreler ve sportif faaliyetlerle kültürel faaliyetlere ayrılan süreler açısından günlük ortalama süreler hesaplanmıştır. Buna göre katılımcılar günlük ortalama en çok 5.25 saat ailesi ile vakit geçirmektedir. Akranları ile günlük ortalama 4.07 saat, diğer kişilerle 3.57 saat vakit geçirmektedir. Ayrıca katılımcıların günlük ortalama sportif faaliyetlere ayırdıkları süre günlük ortalama 1.92 saat ve kültürel sanatsal faaliyetlere ayırdıkları günlük süre ise 2.46 saattir.

Öğretmenlerin sosyal medya, eğitim ve alışveriş yapma amacıyla dijital teknolojileri daha fazla kullandıkları görülmektedir.

Sahip olunan dijital araçlara ilişkin sayıların oranları incelendiğinde; katılımcı öğretmenlerin yüzde 97.1'inin akıllı telefona sahip oldukları görülmektedir. Şöyle ki; katılımcı öğretmenler en çok sırasıyla akıllı telefona (yüzde 97.1), bilgisayara (yüzde 82.1), tablete (yüzde 29.9) ve akıllı saate (yüzde 24.2) sahiptir.

Kullanım amacına göre dijital teknolojilere ayrılan süreyi incelediğimizde katılımcı öğretmenlerin yüzde 10.8'i 1-2 saat, yüzde 3.1'i 3-5 saat, yüzde 2.6'sı 6+ saat oyunda zaman geçirmektedir. Sosyal medyada katılımcı öğretmenlerin yüzde 29.9'u 1-2 saat, yüzde 20.2'si 3-5 saat, yüzde 25.3'ü 6+ saat zaman geçirdiğini belirtmektedir. Video izlemede öğretmenlerin yüzde 31.7'si 1-2 saat, yüzde 14.4'ü 3-5 saat, yüzde 12.6'sı da 6+ saat zaman geçirmektedir. İçerik üretmede katılımcı öğretmenlerin yüzde 10.1'i 1-2 saat,

yüzde 2.9'u 3-5 saat, yüzde 0.8'i 6+ saat zaman geçirmektedir. Eğitimde katılımcı öğretmenlerin yüzde 35.9'u 1-2 saat, yüzde 15.6'sı 3-5 saat, yüzde 11.1'i 6+ saat zaman geçirmektedir. Alishverişte yüzde 38.7'si 1-2 saat, yüzde 9.1'i 3-5 saat, yüzde 3.1'i 6+ saat zaman geçirdiğini ifade etmektedir.

Genel Başkanımız Talip Geylan araştırma sonuçlarını değerlendirirken şu ifadelerle yer verdi: "Araştırma sonuçları göstermektedir ki; Türkiye'de ve dünyada artan internet ve teknoloji kullanımı birtakım sorunları beraberinde getirmektedir. Araştırmacılar, internet ve teknoloji ile ilişkili sorunlara daha kapsamlı yaklaşabilmelidir. Zira araştırmalar; ilkokuldan başlayarak yükseköğretime kadar davranışsal bağımlılıklar arasında yer alan internet ve dijital teknolojilere ilişkin çeşitli bağımlılık sorunlarını azaltmak amacıyla birtakım müdahale programlarına ihtiyaç olduğunu göstermektedir. İçinde yaşadığımız dönemde dijital platformların içerik üretme, eğitim ve yeni beceriler kazanma amacıyla kullanımının teşvik edilmesi önemlidir.

Teknolojinin bilgiye ve güncel haberlere hızlı erişim, bilgi paylaşımı, çok yönlü iletişim gibi olumlu yanlarının yanı sıra siber zorbalık, bilgi dezenformasyonu, çocuk istismarı, kişisel bilgi güvenliğinin zaafa uğraması, yabancılarla iletişim kurma gibi zararları bulunmaktadır. Özellikle çocukların interneti kısıtlı ve aile denetiminde kullanması mutlaka sağlanmalıdır.

Uzun saatler teknolojik araçların karşısında olmak bağımlılık yaratmaktadır. Bu durumun ise en çok çocuklarımızı etkilediğini görmeliyiz. Zira tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de teknolojinin bağımlılık yaratan etkisinin çocuklarımız üzerinde hissedilmektedir.

İlkokul ve ortaokul öğrencilerinin dijital dünyada en çok oyun oynayarak ve video izleyerek, lise

öğrencilerinin de sosyal medya kullanarak saatlerini geçirmesi çocuklarımızın ders başarısını olumsuz yönde etkilemekte, aile ilişkilerini zedelemektedir. Bu noktada yapılması gereken çocuklarımızın teknolojik araçları etkili şekilde ve kısıtlı olarak kullanmasını sağlamaktır. Aksi takdirde dijital dünyanın esiri olmuş kaybedilmiş bir nesil ile karşı karşıya kalırız.

Öte yandan çocuklarımız tatil dönemlerinde okul ortamından uzaklaşmakta, bu nedenle de teknolojik araçlarla daha fazla vakit geçirmektedirler. Ailelerin uyanık olması, çocuklarının teknolojik araçlara erişimini sınırlı tutması, çocuklarının tatil sürelerini faydalı faaliyetlerle geçirmesini sağlaması çok önemlidir. Özellikle arkadaş ilişkilerinin ailenin önüne geçtiği, bağımsız hareket etme istediğinin arttığı ergenlik dönemindeki çocuklarımız ile ebeveynlerin daha fazla zaman geçirmesine dikkat edilmelidir."

Ücretli Öğretmenlik Kaldırılmalı

Eğitimde Acil Durum Alarmı Çalıyor: Ücretli Öğretmenlik Kaldırılmalı.77 İlde 71 Bin 761 Ücretli Öğretmen Çalıştırılıyor.

Türk Eğitim-Sen, 2023-2024 eğitim-öğretim yılında da ülkemizde ücretli öğretmen sayılarını araştırdı. 81 İl Valiliğinden ücretli öğretmen sayısını isteyen sendikamıza 77 il cevap verdi.

Buna göre ülkemizde 2023-2024 eğitim-öğretim yılında 77 ilde ücretli öğretmen sayısı 71 bin 761 oldu. Ücretli öğretmen sayısını göndermeyen iller; Düzce, Kars, Niğde, Tokat.

İstanbul'da 17 bin 411 ücretli öğretmen çalıştırılmaktadır.

İstanbul her yıl olduğu gibi yine bu yıl da en yüksek ücretli öğretmen sayısına sahip il oldu. Yaptığımız tespitlere göre İstanbul'da 17 bin 411 ücretli öğretmen çalıştırılmaktadır. İstanbul'u 3 bin 381 ile Ankara takip etmektedir. Ücretli öğretmen sayısının yüksek olduğu diğer iller ise şunlardır: Bursa 3 bin 379, İzmir 3 bin 105, Gaziantep 2 bin 330, Kocaeli 2 bin 99, Antalya 1.855, Van 1.548, Kahramanmaraş 1.484, Tekirdağ 1.207.

Ücretli öğretmenlerin 7 bin 29'u ön lisans mezunu.

77 ildeki ücretli öğretmenlerin mezuniyet durumlarına baktığımızda; eğitim fakültesi mezunlarının sayısı 31 bin 62, lisans mezunlarının sayısı 33 bin 670, ön lisans mezunlarının sayısı 7 bin 29'dur.

Mezuniyet durumlarına göre ücretli öğretmen sayıları

Ücretli öğretmenlerin mezuniyet alanlarına göre bazı illerdeki dağılımı şu şekildedir: Adana'da görev yapan ücretli öğretmenlerin 357'si eğitim fakültesi, 165'i lisans, 33'ü ön lisans mezunudur. Ankara'da görev yapan ücretli öğretmenlerin 1.324'ü eğitim fakültesi, 1.987'si lisans, 70'i ön lisans mezunudur.

Antalya'da görev yapan ücretli öğretmenlerin 793'ü eğitim fakültesi, 919'u lisans, 143'ü ön lisans mezunudur. Bursa'da görev yapan ücretli öğretmenlerin 1.458'i eğitim fakültesi, 1.770'i lisans, 151'i ön lisans mezunudur. İstanbul'da görev yapan ücretli öğretmenlerin 4 bin 93'ü eğitim fakültesi, 10 bin 690'ı lisans, 2 bin 628'i ön lisans mezunudur. İzmir'de görev yapan ücretli öğretmenlerin 1.395'i eğitim fakültesi, 1.277'si lisans, 433'ü ön lisans mezunudur. Çankırı'da görev yapan ücretli öğretmenlerin 42'si eğitim fakültesi, 124'ü lisans, 33'ü ön lisans mezunudur. Gaziantep'te görev yapan ücretli öğretmenlerin 1.509'u eğitim fakültesi, 714'ü lisans, 107'si ön lisans mezunudur. Sakarya'da görev yapan ücretli öğretmenlerin 394'ü eğitim fakültesi, 500'ü lisans, 97'si ön lisans mezunudur. Tekirdağ'da görev yapan ücretli öğretmenlerin 359'u eğitim fakültesi, 659'u lisans, 189'u ön lisans mezunudur. Şanlıurfa'da görev yapan ücretli öğretmenlerin 2 bin 377'si eğitim fakültesi, 1.395'i lisans, 447'si ön lisans mezunudur. Görüldüğü üzere bazı illerimizde lisans mezunu ücretli öğretmenlerin sayısı eğitim fakültesi mezunu ücretli öğretmenlerin sayısından fazladır.

Özel eğitim öğretmeni olarak görev yapan ön lisans mezunu ücretli öğretmenlerin sayısı 2 bin 79'dur.

Özel uzmanlık gerektiren zihinsel-görme-ışitme engelliler öğretmenliğinde dahi ön lisans mezunu ücretli öğretmen görevlendirmesi yapılmaktadır. Şöyle ki; özel eğitim öğretmenliğinde toplam 19 bin 597 ücretli öğretmen görev yaparken; bu öğretmenlerin 7 bin 76'sı eğitim fakültesi, 10 bin 442'si lisans, 2 bin 79'u ön lisans mezunudur. Ön lisans mezunu özel eğitim öğretmenlerinin 1.062'si de İstanbul'dadır.

İstanbul ve Giresun'da ön lisans mezunu özel eğitim öğretmeni sayısı eğitim fakültesi mezunlarından fazla.

Öte yandan İstanbul ve Giresun'da eğitim fakültesi mezunu ücretli özel eğitim öğretmeni sayısı, lisans ve ön lisans mezunu özel eğitim öğretmeni sayısından daha azdır. İstanbul'da 4 bin 460 ücretli özel eğitim öğretmenin 860'ı eğitim fakültesi, 2 bin 538'i lisans, 1.062'si ön lisans mezunudur. Giresun'da 127 ücretli özel eğitim öğretmenin 3'ü eğitim fakültesi, 114'ü lisans, 10'u ön lisans mezunudur.

Bazı illerimizde de eğitim fakültesi mezunu ücretli özel eğitim öğretmeni sayısı, lisans mezunu özel eğitim öğretmeni sayısına eşit ya da daha azdır. Örneğin; Antalya'da özel eğitim öğretmeni olarak görev yapan 726 ücretli öğretmenin 287'si eğitim fakültesi, 409'u lisans, 30'u ön lisans mezunudur. Muğla'da 224 ücretli özel eğitim öğretmenin 61'i eğitim fakültesi, 118'i lisans, 45'i ön lisans mezunudur. Eskişehir'de eğitim fakültesi mezunu ücretli öğretmen ile lisans mezunu ücretli öğretmen sayısı 32'dir. Ön lisans mezunu özel eğitim öğretmeni sayısı ise 2'dir. Ankara'da 1.662 ücretli özel eğitim öğretmenin 513'ü eğitim fakültesi, 1.125'i lisans, 24'ü ön lisans mezunudur. Kocaeli'nde 896 ücretli özel eğitim öğretmenin 200'ü eğitim fakültesi, 575'i lisans, 121'i ön lisans mezunudur.

Branş ve sınıf öğretmeni olarak görev yapan ön lisans mezunu ücretli öğretmenlerin dağılımı

Ücretli branş öğretmeni olarak görev yapanların sayısı toplam 25 bin 87 iken; bu öğretmenlerin 8 bin 975'i eğitim fakültesi, 13 bin 545'i lisans, 2 bin 567'si ön lisans mezunudur.

İstanbul'da ücretli branş öğretmeni olarak görev yapan 6 bin 685 öğretmenin 924'ü, Aydın'da görev yapan 207 ücretli branş öğretmenin 50'si, Manisa'da görev yapan 307 ücretli branş öğretmenin 46'sı, İzmir'de görev yapan 1.253 ücretli branş öğretmenin 235'i ön lisans mezunudur.

Ücretli sınıf öğretmeni olarak görev yapanların sayısı toplam 18 bin 437 iken; bu öğretmenlerin 9 bin 757'si eğitim fakültesi, 8 bin 81'i lisans, 599'u ön lisans mezunudur. Ücretli sınıf öğretmeni olarak; İstanbul'da görev yapan 4 bin 770 öğretmenin 188'i, Van'da görev yapan 643 ücretli öğretmenin 58'i, Muş'ta görev yapan 403 öğretmenin 61'i ön lisans mezunudur.

Norm kadro ihtiyacı 77 ilde 99 bin 986.

İl Valiliklerinden norm kadro ihtiyacını da talep ettik.

77 il valiliğinden gelen verilere göre ülkemizde norm kadro açığı 99 bin 986'dır. Buna göre ücretli öğretmen sayısının, norm kadro ihtiyacının 28 bin 225 altında kaldığını görüyoruz. İleri incelediğimizde İstanbul'da norm kadro ihtiyacı 26 bin 743 iken, ücretli öğretmen sayısı 17 bin 411'dir. Tekirdağ'da norm kadro ihtiyacı 1.637 iken, ücretli öğretmen sayısı 1.207'dir. Şanlıurfa'da norm kadro ihtiyacı 6 bin 280 iken, ücretli öğretmen sayısı 4 bin 219'dur. Konya'da norm kadro ihtiyacı 2 bin 669 iken, ücretli öğretmen sayısı 998'dir. Kahramanmaraş'ta norm kadro ihtiyacı 2 bin 286 iken, ücretli öğretmen sayısı 1.484'tür. Van'da norm kadro ihtiyacı 2 bin 915 iken, ücretli öğretmen sayısı 1.548'dir. Zonguldak'ta norm kadro ihtiyacı 684 iken, ücretli öğretmen sayısı 199'dur. Rakamlardan da anlaşılacağı üzere ücretli öğretmen alımı yapılmasına rağmen, bu rakamlar norm kadro ihtiyacını karşılamaktan uzaktır.

Ancak şunu da belirtmek gerekir ki, Ankara ve Diyarbakır'da norm kadro ihtiyacından fazla ücretli öğretmen görevlendirmesi yapılmaktadır. Şöyle ki; Ankara'da norm kadro ihtiyacı 2 bin 937 iken, görevlendirilen ücretli öğretmen sayısı 3 bin 381'dir. Diyarbakır'da da norm kadro ihtiyacı 1.283 iken, ücretli öğretmen sayısı 1.305'dir. Çeşitli nedenlerle uzun süreli izinde olan öğretmen sayısının fazla olmasının bu sonuca yol açtığı düşünülmektedir.

Bazı branşlar itibarıyla ücretli öğretmen sayısının norm kadro ihtiyacını karşılamadığı görülmektedir. Özel eğitim öğretmenliğinde norm kadro ihtiyacı 24 bin 712 iken, ücretli öğretmen sayısı 19 bin 597'dir. Branş öğretmenliğinde norm kadro ihtiyacı 57 bin 227 iken, ücretli öğretmen sayısı 25 bin 87'dir.

2024 Yılında En Az 100 Bin Öğretmen Ataması Yapılmalıdır.

Ücretli öğretmen araştırması ile ilgili açıklama yapan Türk Eğitim-Sen Genel Başkanı Talip Geylan, şunları kaydetti: “Ülkemizde öğretmen açığı sorunu bir türlü çözülüyor. Milli Eğitim Bakanlığı öğretmen ihtiyacını yeterli sayıda kadrolu öğretmen ataması yapmak yerine, girdikleri ders başına ücret alan, asgari ücretin yarısı bir aylık gelire sahip olan, hak ve güvenceden mahrum, geleceği amirlerinin iki dudağı arasında olan ücretli öğretmen görevlendirmesi yaparak gidermeye çalışıyor. Ücretli öğretmenlerin bir kısmının pedagojik formasyonunun olmaması ve iki yıllık meslek yüksekokullarından mezun olması da işin eğitimi tehdit eden boyutu olarak karşımıza çıkıyor.

Yaptığımız araştırmaya göre 4 il eksik olmasına rağmen ücretli öğretmen sayısının 72 bine ulaştığı görülmektedir. Tüm illerin verileri elimizde olsaydı, ücretli öğretmen sayısının 75 bini aştığı tahmin edilmektedir.

Ücretli öğretmen sayısının yüksekliği kadar norm kadro ihtiyacının da 100 bin olması dikkat çekicidir. Bu durum, ücretli öğretmen çalıştırılmasına rağmen ülkemizde öğretmen açığının kapatılmadığının göstergesidir.

Nitekim öğretmen açığının olduğunu Milli Eğitim Bakanı Sayın Yusuf Tekin de kabul etmiştir. Ancak Bakan Tekin 68 bin öğretmen ihtiyacı olduğunu söylerken, sendikamızın tespitleri Yusuf Tekin’in verdiği norm kadro ihtiyacının en az 32 bin üzerindedir.

Peki öğretmen açığı ve bu açığın ücretli öğretmenler eliyle giderilmeye çalışılması eğitim hayatımız için ciddi bir sorunken, bu sorun nasıl çözülmelidir? Yapılması gereken öncelikle ücretli öğretmenlik denilen ve neredeyse asal istihdam modeli haline gelen bu ucube çalışma şeklinin tamamen kaldırılması ve sadece kadrolu atama yapılmasıdır. İlk olarak en az ücretli

öğretmen sayısı kadar yani 71 bin 761 öğretmen ataması yapılması ardından da atamaların norm kadro ihtiyacına tamamlanması gerekmektedir. Kısacası ülkemizde öğretmen açığı sorununu ortadan kaldırmak için 2024 yılında en az 100 bin atama yapılması elzemdir.

Şunu da belirtmeliyiz ki; bir ihtisas mesleği olan öğretmenlikte ‘ücretli’ adıyla bir çalıştırma yöntemi olmamalıdır. Siz nasıl ücretli polis, ücretli doktor çalıştırmıyorsanız, insan yetiştiren bir mesleğin saygınlığını azaltan, mesleği tahrip eden, eğitimin kalitesini düşüren bir usulle öğretmen çalıştıramazsınız!

MEB sadece ve sadece gerekli istisnai hallerde 657 Sayılı DMK’ya dayalı olarak ‘Vekil Öğretmen’ ünvanıyla öğretmen çalıştırmalıdır. Bunun dışında tüm öğretmenlerimizin kadrolu olarak istihdam edilmesi temel talebimizdir. Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılının başlangıcında, Türkiye Yüzyılımı inşa ederken, eğitimi öncelemek temel sorumluluğumuzdur. Eğitimin itici gücünün öğretmenler olduğunu göz önüne aldığımızda eğitim alanında tasarruf yapılmayacağı gerçeğinden hareketle, tüm imkânlarımızı geleceğimiz olan çocuklarımıza, onları yetiştiren öğretmenlerimize seferber etmeliyiz.”

Bir Ücretli Öğretmen Hikâyesi...

Röportaj: Meltem YALÇINKAYA

Murat Fatih GÜZELSOY
Ücretli Öğretmen

“Ücretli öğretmenler olarak trende bir tünelin içinde ilerliyoruz. Tünelin sonundaki ışık henüz bizim için görünmüyor. Keşke bir ışık görebilse de gözlerimiz, bu karanlıktan kurtulabilsek.”

Murat Fatih Güzelsoy, 28 yaşında, çiçeği burnunda bir ücretli öğretmen. Yolun daha çok başında... Küçüklüğünden beri tek hayali öğretmen olmaktı. Ordu Üniversitesi'nde Türk Dili ve Edebiyatı okudu ardından üçüncü sınıfta Kırıkkale Üniversitesi'ne yatay geçiş yaptı. “İki üniversitemizde beni devletin yetkin bir öğretmeni olarak yetiştirdi” diyen Güzelsoy, pedagojik formasyona da sahip. 2021 yılında mezun olmasının ardından biri meslek lisesi, ikisi ilkokul olmak üzere üç farklı okulda çalıştı. Genç öğretmenimiz bir yandan kadrolu ve güvenceli şekilde çalışmak, gelecek planları yapabilmek için KPSS'ye hazırlanırken, diğer yandan ailesinin geçimine katkı sağlamak, öğrencileriyle birlikte olmak, memleketine hizmette bulunmak için ücretli öğretmenlik yapmaya devam ediyor.

Siz şu anda ilkokulda sınıf öğretmeni olarak ücretli öğretmenlik yapıyorsunuz ama branşınız Türk Dili ve Edebiyatı.

Öğrencilerim ve velilerimle iletişimi çok güçlü bir insanım. Çocukları çok seviyorum. Mesleğime aşığım. Teneffüste dahi sınıfta çocuklarımla zaman geçiriyorum. Onların yemeklerini yemesine yardımcı oluyor, ödevleriyle ilgileniyorum. Çocuklarım küçük olduğu için çoğu ayakkabı bağcığı bağlamayı bilmiyor. Ayakkabı bağcıklarını bağlıyorum ve bundan hiç gocunmuyorum. Çünkü öğretmenlik fedakârlık, özveri ve sabır mesleğidir. Çocuklarımla aramızda manevi bir bağ var. Sınıfımdaki öğrencilerim okula alışıldığı üzerinde ısındı. Şöyle bir örnek vereyim. Bir velimin

çocuğunu hastaneye götürmesi gerekiyordu. Ancak öğrencim, “okula gitmek istiyorum” diye ağlamış. İşte bunlar çok samimi duygular. Hem lisede branş öğretmeni olarak, hem de ilkokulda sınıf öğretmeni olarak görev yaparken hiç zorlanmadım.

Bu kadar kısa sürede üç okul değişikliği sizi nasıl etkiledi?

Benim için her okul değişikliği bir babayı evladından koparmak gibi... Düşünsenize eğitim-öğretim yılı başında göreve başlıyorsunuz. Çocuklar size alışıyor, siz onlara alışıyorsunuz. İki ay sonra kadrolu öğretmen geldiği için siz okuldan ayrılmak zorunda kalıyorsunuz. Bu gerçekten yıpratıcı bir durum. Bir önceki okulumda sınıfımızın mevcudu 28 kişiydi. 20'nin üzerinde velimiz okuldan ayrılmamam için Cimer'e dilekçe yazdı. Bu beni çok duygulandırdı. Şimdiki okulumdan da çok memnunum. Şu anda 3'üncü sınıfları okutuyorum. Seneye çocuklarımı mezun edebilmeyi, sonra da kadroya geçerek yıllar sonra onları lisede karşılamayı çok isterdim.

Ücretli öğretmen olarak aylık kazancınız ne kadar? Ek iş yapıyor musunuz?

Bildiğiniz gibi ücretli öğretmenler girdiği ders başına ücret alıyor. **Haftada 28 saat derse giriyorum. Aylık 10-11 bin TL arasında ücret alıyorum. Devletimiz ücretli öğretmenlerin ek ders ücretini 75.15 TL'ye çıkararak, bütçemize önemli bir katkı sağladı. Bu bizi çok rahatlatmış. Ama tabii ki aylık kazancımız asgari ücretin çok altında.**

İzin ya da rapor aldığımızda ücretlerimizin tamamı kesiliyor. Öğretmenlerin il, ilçe ya da Türkiye genelinde idari izinli sayıldığı günlerde, tatil dönemlerinde ücret alamıyoruz. Hasta olsak da okula gitmek zorundayız. SGK primlerimiz 15 gün üzerinden yatıyor. Ek iş yapamıyorum çünkü KPSS'ye hazırlanıyorum. Bu zor bir süreç. Ücretli öğretmen olarak çalışırken, KPSS'ye hazırlanmak kolay olmuyor.

Ücretleriniz düzenli olarak yatırılıyor mu? Bu ücretlerle nasıl geçiniyorsunuz?

Ücretlerimiz bazen gecikmelerle birlikte düzenli olarak yatıyor. Bu durum okuldan okula değişiyor. Annem ve kız kardeşimle yaşıyorum. Annem dedemden kalan emekli maaşını alıyor, kız kardeşim çalışmıyor. Emekli maaşını ve ücretli öğretmenlikten aldığım ücreti bir havuzda bir araya getiriyor, harcamalarımızı buna göre yapıyoruz. Evin geçiminin bir kısmı benim üzerimde. Başka bir gelirimiz yok. Ev kredisi de ödülüyor. Düşünsenize ben bekâr ve ailemle yaşayan bir insanım. Evli ve çocukları olan, kirada yaşayan ücretli öğretmenlerimiz var. Kadroya geçsem bile bu devirde evlenmenin, tek başıma ayaklarımın üzerinde durmanın yükünü nasıl kaldırıyorum bilmiyorum. Ben bu durumdayken kendimi şanslı hissediyorum. Peki evli ve çocuklu ücretli öğretmenlerimiz ne yapsın? Açıkçası ben de kadrolu olarak atanacağım günün hayalini kuruyorum.

Yaşınız henüz çok genç ama bu şartlarda emeklilik planları yapabiliyor musunuz?

Ücretli öğretmenler trende bir tünelin içinde ilerliyor. Tünelin sonundaki ışık henüz bizim için görünmüyor. Keşke bir ışık görebilse de gözlerimiz, bu karanlıktan kurtulabilsek. Bizim kariyerimiz kadrolu atamayla başlıyor. 45 yaşında kadroya geçerse, hayatımız da 45 yaşından itibaren başlayacak. Şu anda bizler yarım insanız. Kendimizi hem “değerli” hem de “tam bir birey olarak” hissedemiyoruz.

Kadroolu atama hayali kuran bir ücretli öğretmen olarak devletten beklentileriniz nelerdir?

En büyük beklentim tabii ki kadroolu olarak atanmak. Bunun için de devletimizin kadroolu atama sayısını artırmasını istiyorum. İhtiyaca ve beklentilere göre kontenjanlar artırılmalıdır. Ayrıca şunu belirtmek istiyorum: Bildiğiniz gibi ücretli öğretmenlik yapanlardan belli şartları taşıyanlar 2018 yılında kadroya alınmıştı. Milli Eğitim Bakanımız Yusuf Tekin de son yaptığı açıklamada, ücretli öğretmenlerimizin kadroya alınmasıyla ilgili çalışmalarını olduğunu ifade etti. Benim de isteğim, belli bir meslek haddini doldurmuş ücretli öğretmenlerin kadroya alınmasıdır. 5, 10 hatta 15 yıldır ücretli öğretmen olarak görev yapanlar var. Zaten bu öğretmenlerimiz mesleklerini yetkin şekilde yapmasalardı yıllarca çalışamazlardı. Düşünsenize öğrencilerini ilkokul 1'inci sınıfta alıp, 4'üncü sınıfta mezun eden ücretli öğretmenlerimiz var. Bu durum, ücretli öğretmenlerin görevlerini yetkin şekilde yapabildiğinin göstergesi değil midir? O halde kadroyu hak etmiyorlar mı?

Devletimizden bir diğer beklentim de ücretli öğretmenlerin sık sık okul değiştirmek zorunda kalmasının önüne geçmesidir. Öğretmen değişikliği çocukların pedagojik gelişimi açısından da sıkıntılı bir konudur. İki ayda bir okul değiştirmemiz söz konusu olduğunda kendimizi kötü hissediyoruz.

İki yıllık meslek yüksekokulu mezunları da pedagojik formasyonu olmadığı halde ücretli öğretmenlik yapabiliyor. Bu konudaki düşünceleriniz nedir?

Ben meslek lisesi mezunuyum. Ama hep öğretmen olmak istedim. İki senelik makine bölümüne girebilirdim, hatta makine mühendisliği okuyabilirdim ama o zaman sevmediğim bir işi yapmak zorunda kalacaktım. Dolayısıyla ön lisans mezunu arkadaşlarıma tavsiyem, kendi mesleklerini yapmaları ya da sevmedikleri mesleği yapmamalarıdır. 28 saat ders veriyorum ama bu ders saatleri benim için tatil niteliğinde. Çünkü işimi çok severek yapıyorum. Öğretmenlik dünyanın en güzel, en özel mesleği. Bu noktada pedagojik formasyon hafife alınacak bir eğitim değil. Biz sabrın eğitiminden geçiyoruz. Çocukların sizinle bağ kurabilmesi lazım. İşte tam da bu nedenle ücretli öğretmenlik yapan ön lisans mezunu kardeşlerim bu mesleğin eğitimini almadıklarından, pedagojik formasyona sahip olmadıklarından hem kendilerini psikolojik olarak yıpratır hem de çocukların üzerinde travmatik etki yaratacak davranışlara sebebiyet verebilir. İki yıllık meslek yüksekokulu mezunu arkadaşlarımin eminim ki mesleklerinde çok donanımlıdır. Çünkü devletimiz bizleri okutmak için tüm imkânlarını seferber ediyor. Bu nedenle kendi mesleklerini yapabilmeleri büyük önem taşımaktadır.

KENDİ TOPRAKLARINDA ÖZGÜRLÜK SAVAŞI VEREN FİLİSTİN

Röportaj: Tuğçe TAŞDEMİR

Prof. Dr. Yonca İLDEŞ

Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve
İdari Bilimler Fakültesi,
Uluslararası İlişkiler Bölümü,
Siyasi Tarih A.B.D.

RÖPORTAJ

“

Sorunun çözümü konusunda her zaman altını çizdiğimiz nokta ise 1967 sınırlarında bir Filistin devletinin kurulması, iki devletli bir yapının tesisidir ve bu konuda da arabuluculuk yapabilecek ülke Türkiye'dir. Tüm bölgenin istikrarı için adres Türkiye'dir.

”

Gazze’de 7 Ekim tarihinde başlayan, insanı ve tabiatı yok etmeyi amaçlayan büyük bir saldırı ile karşı karşıyayız. İsrail, Filistinli çocuk, yaşlı, kadın demeden acımasızca katletti. Yüzyılı aşan bir süredir devam eden İsrail-Filistin meselesinin arka planı nedir? İsrail’in Filistin topraklarını gaspı ve kuruluş sürecini anlatabilir misiniz?

İsrail, 7 Ekim 2023 tarihinde Hamas tarafından düzenlenen saldırıya karşılık savunma hakkı iddiası ile Gazze’yi bombalamaktadır. Gazze Birleşmiş Milletler (BM) belgelerinde “işgal altındaki Filistin toprakları” olarak tanımlanır ve bu durumda İsrail işgal ettiği topraklarda ve o toprakların sahiplerine karşı kendini savunduğu iddiasında bulunuyor.

İsrail dünya kamuoyunun gözleri önünde Gazze Şeridi’nde etnik temizlik, sivil yerleşim yerlerinde yapılan katliamlar yapmakta. Okullar, ibadethaneler, ambulanslar, mülteci kampları saldırı altında. Yaşananlar meselenin katliam değil, bir soykırım olduğunu gösterecek durumda. Yaşananların soykırım olarak kabulünde uygulama kadar hatta ondan daha önemli olarak soykırım niyeti de bulunması gerek ve bu konuda İsraili yetkililerin açıklamalarında kanıt olduğu da ortada.

Cumhurbaşkanı Isaac Herzog yaptığı açıklamada “Gazze’de masum insan yoktur” derken, hayatını kaybeden 25 bin kişinin %70’i kadın ve çocuklardan oluşuyor. İsrail Savunma Bakanı Yoav Gallant’ın açıklamaları ise tüyler ürpertici durumda: “İnsansı hayvanlarla savaşıyoruz” cümlesi durumun vahametini gözler önüne sermektedir.

İsrail olabildiğince fazla sayıda Filistinliyi Gazze’den çıkarmak ve Kuzey Sina sınırından Mısır topraklarına göndermek amacıyla. Kuzeyden güneye doğru 2,3 milyon Filistinli

yerinden edildi. İsrail Başbakanı Netanyahu’ya göre yaşananların ilki 1948’de gerçekleşen İsrail’in ikinci kurtuluş savaşıdır. Hamas’a göre gerçekleştirilen saldırının anlamı Filistin topraklarının özgürleştirilmesiydi.

Birinci Dünya Savaşı sonuna doğru Filistin’de nüfus oranının yaklaşık % 90’u Arap, % 10’u Yahudi idi. Bu noktada dikkatlerimizi İngiltere’ye çevirmemiz gerekli. 1917’de İngiltere Dışişleri Bakanı Lord Arthur Balfour uluslararası siyonist hareketinin liderlerinden Lord Walter Rothschild’e bir mektup göndermiştir. Bu mektup tarihte “Balfour Deklarasyonu” adı ile anılır. İngiltere bu deklarasyonla Filistin’de Yahudiler için bir “Ulusal yurt” kurulmasına dair taahhütte bulunmuştur.

BM, her saldırı sonrası İsrail'i kınamış ve yaptırım gücü olmayan kararlar almakla kalmıştır. Sizin bu konudaki görüşleriniz nedir? Uluslararası boyutu ile değerlendirilir misiniz? Dünya liderlerinin bu konudaki rolünü nasıl yorumluyorsunuz?

22 Temmuz 1922'de Milletler Cemiyeti, İngiltere'ye Filistin üzerinde manda yetkisi verdi. 1948'e kadar İngiliz Mandası sınırsız Yahudi göçüne ve sınırsız toprak alımına kapı aralmış ve neredeyse Filistin'in tamamı sistemli bir biçimde ele geçirilmeye başlanmıştır. 1936-1939 yılları arasında Filistinli Araplar, Yahudi göçüne karşı isyan başlatmışlarsa da acımasız bir sonla karşı karşıya kalmışlardır.

14 Mayıs 1948'de İngiltere manda yönetiminin sona ereceğini duyururken, mesele Birleşmiş Milletlerin sorumluluğu altına girdi ve BM, Filistin'in Yahudi ve Arap olmak üzere iki devlete bölünmesi önerisini getirerek, Yahudi devletine uluslararası bir meşruiyet kazandırmıştır. Bu tarihten sonra ise kanlı bir savaş Ortadoğu'da, I. Dünya Savaşı'nda kaldığı yerden devam etmiştir denilebilir. O günden itibaren savaşın kazanımı kimdir diye sorulursa BM'nin belirlediği % 55'ten %78'e kadar geniş bir alanı işgal eden İsrail'dir. Batı Şeria ve Gazze Şeridi dışında Filistin topraklarını işgal eden bir İsrail vardı. Kaybedenin kim olduğu da açıkça ortada: Nüfuslarının yarısından fazlası mülteci durumuna düşen Filistinliler kaybedendir.

Ayrıca dikkatlerinizi çekmek istediğim bir detay var. Hindistan'ın ev sahipliğinde 9-10 Eylül 2023'de G20 Liderler Zirvesi düzenlendiğinde; Hindistan'ı Ortadoğu ve Avrupa'ya bağlayacak bir ticaret ve enerji koridoru oluşumu, demir yolu ve denizcilik projesi (IMEC) için Hindistan, ABD, Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri (BAE), Fransa, Almanya, İtalya ve Avrupa Birliği arasında bir Mutabakat Zaptı imzalandı. Hedef Hindistan'dan BAE'ye, Suudi Arabistan'a, Ürdün'e sonra İsrail'e uzanarak Avrupa'ya ulaşacak, yeni bir güzergâh oluşturmaktır. Bu güzergahta Türkiye'ye yer verilmediğini de ayrıca belirtmek isterim. G20 zirvesinden bir ay sonra ise Gazze'de yaşananlar bu açıdan da dikkat çekicidir.

BM Genel Kurulu'nda Aralık 2023'te Filistin meselesine ilişkin 5 karar çoğunlukla kabul edildi. Bu kararlardan özellikle İsrail'in Filistin halkının ve işgal altındaki topraklarda yaşayan diğer Arapların insan haklarını etkileyen uygulamalarını araştırmakla görevli Özel Komite'nin çalışmalarına ilişkin karar alınırken 86 ülke destek verdi. Doğal olarak İsrail ve en büyük destekçisi ABD ve İngiltere dışında Kanada, Çekya, Macaristan, Avusturya ve Avustralya gibi 12 ülke ret oyu verirken, 75 ülke çekimser kaldı.

Tabii belirtmek isterim ki İsrail'in tartışmasız en büyük destekçisi ABD karşısında Rusya'nın takındığı tavır ile ilgili olarak Dışişleri Bakanlığı Hamas'ın 7 Ekim'de İsrail'e karşı düzenlediği saldırının sebepsiz olmadığına vurgu yaptı ve Filistin devleti statüsünün çözüme kavuşturulmamasının bölgedeki en tehlikeli faktör olduğunu belirtti. Bu noktada 1967 sınırlarında bir Filistin devleti vurgusu var. Benzer şekilde Çin'den de Arapların meşru taleplerini destekleri yönünde açıklama yapıldı. Filistinlilere meşru haklarının verilmesi ve Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararlarının uygulanmasına vurgu yaptı. Bu açıklamalar bize küresel rekabetin İsrail Filistin çatışmasında bir kez daha yansımaları da gösteriyor diyebiliriz.

Filistin'deki insanlık dramının son bulması ve kalıcı barışın tesis edilmesi adına Türkiye olarak en önemli önceliğimiz neler olmalıdır? Sivil toplum kuruluşlarının ve insan hakları savunucularının bu çatışma sürecindeki rolünü nasıl değerlendiriyorsunuz? Savaşın etkilediği sivillerle ilgili endişeleriniz nelerdir?

“1967 sınırları” temelinde, başkenti Doğu Kudüs olan, coğrafi bütünlüğe sahip, bağımsız ve egemen Filistin Devleti'nin kurulmasının sorunun çözümü olduğuna sürekli vurgu yapan Türkiye, 7 Ekim'den itibaren yoğun bir diplomasi trafiği ile insani ateşkesin gerçekleşmesi için büyük çaba sarf etti. Ayrıca, insani yardım konusunda önemli girişimlerde bulunuyor.

Bir soykırım yaşıyor ve buna “DUR” denilmesi gerekiyor. Türkiye'nin garantörlük ve arabuluculuk tecrübelerinin varlığı önemli. İnsani konuda duruşumuz her zaman nettir. Sahip olduğumuz hassasiyet dünyanın her yerinde yaşanan insan hakları ihlalleri, katliamlar ve soykırım teşebbüsleri karşısında ne ise Filistin halkı için de aynıdır. Sorunun çözümü konusunda her zaman altını çizdiğimiz nokta ise 1967 sınırlarında bir Filistin devletinin kurulması, iki devletli bir yapının tesisidir ve bu konuda da arabuluculuk yapabilecek ülke Türkiye'dir. Tüm bölgenin istikrarı için adres Türkiye'dir.

Medyanın bu çatışmayı nasıl yansıttığını düşünüyorsunuz? İsrail'in propagandaya başvurduğunu düşünüyor musunuz? Eğer öyleyse, bu nasıl bir etki yaratıyor?

Tüm alınan kararlar ve açıklamalar bugüne kadar ne kadar etkili oldu sorusunun cevabı ise yine ortada. Dünya medya aracılığı ile olanları seyrediyor.

TRÖPORTAJ

TÜRK EĞİTİM-SEN AKADEMİ

ONLINE EĞİTİM PLATFORMU
www.tesakademi.com

İsrail, Kendi Vatandaşlarına Tarih Boyunca Utanacakları Ağır Bir Miras Bırakmaktadır

Röportaj: Meltem YALÇINKAYA

Doç. Dr. Nasrullah UZMAN
Ankara Hacı Bayram Veli
Üniversitesi Edebiyat Fakültesi
Tarih Bölümü Öğretim Üyesi

Tarihçi Doç. Dr. Nasrullah UZMAN ile katil İsrail Devleti'nin Filistin'de yaptığı katliamı, Kudüs'ün önemini, İsrail politikalarının Ortadoğu'nun demografik yapısına etkilerini, Kudüs'ün Osmanlı hâkimiyetine girmesiyle Osmanlı Devleti'nin bölgede uyguladığı politikayı, Türkiye'nin Ortadoğu ve Filistin politikaları ile Birleşmiş Milletlerin İsrail soykırımına dair kararını ve bunun yansımalarını konuştuk.

İşgalci İsrail Gazze'de büyük bir kıyım yapıyor. Filistinliler tüm dünyanın gözü önünde katlediliyor. Öncelikle şunu sormak istiyorum: Kudüs neden önemlidir?

Şunu ifade etmek gerekir ki bugün Kudüs'te, Gazze'de, Filistin'de tarihte örneğine az rastlanır bir zulüm ve katliam yaşanmakta, insanlık suçu işlenmektedir. Sonda söylenecek olanı en başta söylemiş olalım. Bununla birlikte bu topraklar ve bilhassa Kudüs bölgesi; tarihi, kültürel ve teolojik önemi sebebiyle daima ilgi odağı olmuş ve son 80

yıldır da çatışmalara sahne olmuştur. Kudüs, üç semavi din için de önemli ve kutsal kabul edilen bir şehirdir. Bu bakımdan dünyadaki semavi din mensuplarının tamamı açısından önemlidir. Müslümanların ilk kiblesi Mescid-i Aksâ Kudüs'tedir. İsrâ ve Mirac burada yaşanmıştır. Bizzat Peygamber Efendimiz, Mescid-i Aksâ'nın da ziyaret edilmesi gerektiğini ifade etmiş ve Mescid-i Aksâ'dan umreye gidilmesini teşvik etmiştir. Yine Müslümanların ikinci mescidi buradadır. Uzun süre Müslümanların ve Türklerin hâkimiyetinde kalan Kudüs aynı zamanda önemli bir Müslüman nüfusu da barındırmaktadır. Bu durum tarihi açıdan da Kudüs konusunda Müslümanlara ve Türklere ayrı bir misyon yüklemektedir. Kısaca bahsettiğim fakat her biri son derece önemli olan bu gerekçeler sebebiyle Kudüs Müslümanlar açısından kutsal ve vazgeçilmez bir şehirdir. Kudüs Yahudiler için de önemlidir. Kudüs'teki Ağlama Duvarı, Yahudilerin en önemli inanç mekânlarından biridir. Kudüs Hristiyanlar için de önemlidir. Hristiyanlar, Hz. İsa'nın Kudüs'teki

Kutsal Kabir Kilisesi'nde çarmıha gerildiğine inanmaktadır. Müslümanlar, Yahudiler ve Hristiyanlar için en önemli şehir durumundaki Kudüs, bu yönüyle kutsal bir statüye sahip olduğu gibi medeniyet tarihi açısından da son derece önemlidir.

Kudüs'ün uzun süre Müslümanların ve Türklerin hâkimiyetinde kaldığını ifade ettiniz. Bu konuyu biraz açar mısınız?

Elbette. Kudüs, Hz. Ömer döneminde Müslümanların hâkimiyetine girmiştir. Hz. Ömer, şehir halkına huzur ve güven içerisinde yaşayacaklarına dair teminat vermiş ve “şehirli sulh” yoluyla teslim almıştır. Hz. Ömer döneminde başlayan Kudüs'teki İslâm hâkimiyeti, Emeviler döneminde de devam etmiştir. Selçuklu kumandanlarından olan Atsız Bey, kısa bir hakimiyet dönemi olsa da, Kudüs'ü fethetmiş ve bölgede Türk hakimiyetinin ilk temelini atmıştır. Müslümanların hakimiyeti 1099 yılında Haçlı ordusu Kudüs'ü işgal edene kadar sürmüştür. Haçlılar, Kudüs'te 60 bini Müslüman olmak üzere 70 bin civarında insanı katletmiş ve masum insanların kanları üzerinde Kudüs Latin Krallığını kurmuştur. Günümüzde bile toplam nüfusu 70 bin olmayan şehirlerin olduğu düşünüldüğünde bin yıl önce Haçlıların Kudüs'te gerçekleştirdikleri katliamın ne kadar büyük olduğunu ve katlettikleri insanların sayısal çoğunluğunu takdirinize bırakıyorum. Kudüs'teki Haçlı işgal dönemi oldukça sıkıntılı geçmiştir. Müslümanlara ait birçok mabet bu dönemde farklı amaçlarla kullanılmıştır. Selahaddin Eyyubi'nin 1187'de Haçlı hâkimiyetine son vermesiyle Kudüs yeniden Müslümanların idaresine geçmiş ve yaklaşık 100 yıllık işgal döneminde zarar gören mekânlar kısa sürede onarılmıştır. Kudüs, Eyyubilerden sonra Fatımilerin ve Memlûklerin idaresine girmiştir.

Kudüs'te en uzun sürecek barış ise Türk hakimiyetidir. Bu da Devlet-i Aliyye ile gerçekleşmiştir. Osmanlı Devleti'nin Kudüs'teki hâkimiyeti Yavuz Sultan Selim'in Mısır seferiyle başlamıştır. 1516 yılında

Kudüs Osmanlı Devleti hâkimiyetine girmiş ve bu hâkimiyet 401 yıl boyunca devam etmiştir. Hatta Yavuz Sultan Selim de Kudüs'ü ziyaret etmiş ve Mescid-i Aksâ'da namaz kılmıştır. Fakat bir daha belirtmekte fayda var ki Türklerin Kudüs'teki hâkimiyeti, Osmanlı Devleti'nden bile eskidir. Sultan Alparslan'ın Malazgirt'te Anadolu'yu Türklere vatan kıldığı sıralar da kumandanı Atsız da Kudüs'ü Türk hâkimiyetine almıştır. Üstelik Atsız da Kudüs'ü kan dökmeden teslim almış ve şehrin zarar görmesini engellemiştir. Dolayısıyla *Kudüs'ün Türklerle tanışması Osmanlı Devleti'nden çok daha eskidir. Fakat Kudüs'ün Osmanlı hâkimiyetine girmesi adeta bir milattır. Çünkü genellikle mücadele, çatışma ve savaşa konu olan Kudüs, Osmanlı idaresinde üç semavi din için de huzurun, hoşgörünün, adaletin ve barışın ön plana çıktığı bir yer haline gelmiştir. Müslümanlar, Hristiyanlar ve Yahudiler, ibadetlerini barış ve güven içerisinde rahatça yapabilmişlerdir. Türk devlet geleneği ve adalet anlayışı sayesinde Kudüs halkı, etnik ve dini aidiyeti fark etmeksizin huzur ve barış içerisinde yaşamışlardır.* Bunu sağlamak için Osmanlı idaresi, gayrimüslimler arasındaki ihtilafları da çözüme kavuşturmuştur. Yani bir anlamda Osmanlı Devleti bölgede; hiçbir ayırım gözetmeksizin müşterek

yönetimi tesis ederek huzuru da beraberinde getirmiştir. Dünyanın “Osmanlı Barışı” dediği usul, budur. Osmanlı Devleti açısından Kudüs; imar ve ihya edilmekle mükellef görülen, buraya hizmeti İslâmiyet’e hizmetle eş değer tutulan bir bölge haline gelmiştir. Hemen hemen her padişahın ya kendisi ya eşi ya da efradı, bölgede vakıflar kurmuş veya vakıflara destek sağlamıştır. Osmanlı Devleti, Kudüs’ün dinî, kültürel ve tarihî yapısının korunmasını devlet politikası haline getirmiştir. Hem Osmanlı padişahları hem de hanım sultanlar, Kudüs’te adeta hayır için yarışmışlar; şehrin altyapısı da dâhil olmak üzere surlarının yapılması, ticaret merkezlerinin ve su yollarının inşa edilmesi gibi birçok yatırımın maliyetini bizzat üstlenmişlerdir. Bu anlamda Osmanlı vakıf geleneğinin Kudüs’te yerleşmesini sağlamışlardır. Bu sayede Kudüslülerin yaşam standartları ve refahları artmış, mevcut tarihi ve dini yapılar korunduğu gibi şehir de imar edilmiş, surlar, su yolları, hamamlar gibi birçok yapının inşası sağlanmıştır. Modern devlet döneminden önce beledi/bayındırlık hizmetleri Osmanlı’da, vakıflar eliyle yürütülürdü. Bu anlamda Kudüs’ün imar ve ihyası, tam bir örnek olarak sunulabilir. Müslümanların kutsal mekânlarını korumayı dinî bir görev olarak gören Osmanlı idarecileri, Kudüs’teki tarihi ve dini mekânların günümüze kadar gelmesini temin etmişlerdir. Bugün bile Kudüs’ü ziyaret edenler, rahatlıkla Türk-İs-

lâm eserlerini görebilirler. Türk hâkimiyeti, Kudüs’ün hem İslam şehri olarak mimari yapısını muhafaza etmesini sağlamış hem de farklı etnik ve dini yapıların asimile olmadan huzur içerisinde yaşamasını sağlamıştır. Kudüs, tam olarak Türk hâkimiyetinin nasıl bir vizyon ve insani değerler sahibi olduğunu ortaya koyan bir örnektir.

Kudüs’teki Türk hâkimiyetinin bitmesi ise diğer birçok yer gibi Birinci Dünya Savaşı dönemine rastlamaktadır. Mehmetçik, her ne kadar Cemal Paşa komutasında olağanüstü bir mücadele vererek İngilizleri iki kez bozguna uğratmışsa da üçüncüsünde mağlup olmuştur. İngilizler, 1917 yılında Kudüs’ü işgal etmişlerdir. Fakat İngilizler, şehri savaşarak almamışlardır. Şehrin tahrip olmasını, dinî ve mimari yapıların zarar görmesini engellemek için şehir İngilizlere teslim edilmiştir. Teslim edilirken de bu konularda İngilizlerden teminat alınmıştır. Böylece Kudüs yaklaşık 700 yıl sonra yeniden Hristiyanların idaresine geçmiştir.

Kudüs’teki 4 asırlık Osmanlı ve 12 asırlık Müslüman yönetimi sona ermiştir. Aslında Orta-doğu’daki diğer birçok yer gibi Kudüs’te de sadece Türk hâkimiyeti değil; Türk hâkimiyetiyle birlikte huzur, barış ve adalet de son bulmuştur. Sadece dinî değil, Hindistan sömürgeleri güzergâhında ticari ve stratejik bir önemi de olan Kudüs’ü işgal eden İngiltere 1917 yılında Balfour Deklarasyonunu yayınlamış ve bu deklarasyonla birlikte Kudüs’te yeni bir dönem başlamıştır.

Balfour deklarasyonu ile birlikte Kudüs'te yeni bir dönemin başladığını belirttiniz. Bu deklarasyonun içeriğinden bahsedermisiniz?

Balfour, dönemin İngiltere Dışişleri Bakanıdır. 1917 yılında, Kudüs'ün işgalinden hemen sonra İngiltere'nin Dışişleri Bakanı sıfatıyla dönemin önemli Siyonistlerinden Rothschild'e deklarasyon niteliğinde bir mektup yazmıştır. Bu mektup toplam 67 kelimelelik bir metindir. Fakat bu 67 kelimedede öyle ifadeler vardır ki tarihi bir metin halini almıştır. Çünkü bu mektupta Balfour İngiltere'nin Filistin'de bir Yahudi devletinin kurulması fikrini desteklediğini ifade etmiş ve Rothschild'in bu durumu Siyonist Federasyonu ile paylaşmasını istemiştir. Yani Yahudilere Filistin'de bir vatan, ülke sözü verilir. Balfour Deklarasyonu olarak bilinen bu olay günümüz İsrail devletinin kuruluşuna zemin hazırlar. Bu tarihten itibaren Yahudilerin Filis-

tin'e kitlesel göçleri başlamış ve bölgenin demografisi Müslümanların aleyhine değişmeye başlar. Bugün aslında işgalci olan ama 'yerleşimci' sıfatıyla estetize edilen İsraili işgalciler eliyle bu değişim, cebren devam ediyor. 30 Ocak 1933'te Hitlerin Almanya'da iktidara gelmesi Yahudilerin Filistin'e kitlesel göçlerini hızlandırmıştır. Filistinliler, her ne kadar bu duruma engel olmak için zaman zaman mücadele etmişlerse de başarılı olamamışlardır. Filistin, İngiliz mandası döneminde Yahudilerin yoğun olarak göç ettiği bir bölge olmuştur. Oysa Osmanlı Devleti döneminde bölgenin demografik yapısının korunması için azami hassasiyet gösterilmiştir. Bu kapsamda bölgeye kitlesel göçlerin yapılmaması ve yabancılara toprak satılmaması için tedbir alınmıştır. Özellikle Sultan II. Abdülhamid, Yahudilerin toplu olarak Filistin'e yerleştirilmelerine engel olmaya çalışmıştır. Bununla birlikte Osmanlı Devleti'nin aldığı tüm tedbirlere rağmen Avrupalı devletlerin müdahaleleri sebebiyle Filistin'e yönelik Yahudi göçlerinin Osmanlı Devleti'nin son döneminde de olduğu ve bu dönemde Filistin'de Siyonistlerin toprak satın aldığı da bilinmektedir. Fakat 1917'den itibaren bu durum İngiltere'nin kontrolünde sistematik bir hâl almıştır. Planlı bir süreç ve nüfus mühendisliği ile Kudüs'teki Yahudi varlığı suni bir şekilde artırılır. Özetleyecek olursak **1948 yılında Filistin'de İsrail Devleti'nin kurulmasını sağlayan, 1917'de Balfour deklarasyonunu yayınlayan ve Siyonistlere Filistin'de bir ülke vadeden İngiltere'dir. İngiltere sayesinde 1948'de kurulan İsrail, önce şehrin batısını, sonra da doğusunu işgal etmiş ve Kudüs'te demografiyi kendi lehine çevirmeye yönelik çalışmıştır. 1948'den itibaren haksız ve uluslararası hukuka aykırı bir şekilde topraklarını genişletmiş, Filistin topraklarının yüzde 85'ini işgal etmiş ve binlerce sivili katletmiştir. Dolayısıyla tüm bu sürecin dönüm noktası esasen Balfour deklarasyonudur ve bu deklarasyon çerçevesinde uygulanan İngiliz politikasıdır.**

Peki, Türkiye'nin Ortadoğu ve Filistin politikalarından bahsedebilir misiniz?

Son tahlilde Türkiye sadece Türkiye'den ibaret değildir. Burada ne demek istiyorum? Altını çizdiğim şey şu; Türkiye bir imparatorluk bakiyesidir. Sınırlarından çok daha fazlasını temsil eder. 81 ilden kat kat fazla şehre adını, kimliğini, rengini ve kültür değerlerini vermiştir. Bu Kudüs, Gazze ve Filistin için de geçerlidir. Bu anlamda Türkiye'nin bölgeyle tarihi, dinî ve kültürel bağları var. Filistin de dâhil olmak üzere bugün yakın coğrafyamızda yer alan birçok ülke Türkiye'nin gönül coğrafyası olarak tabir edilen bölgelerdir. Kaldı ki bu ülkelerin birçoğu Misak-ı Milli coğrafyasındadır. *Eğer Misak-ı Milli siz 1914 yani Birinci Cihan Harbi ile temellendirirseniz ki tarihsel gerçek budur, karşınıza buraların "vatan" olarak tavsif edildiği gerçeği çıkar. Türkiye'nin bizim olana, bizden olana, bizimle birlikte olana*

kayıtsız kalması mümkün değildir. Bu, dün de böyleydi, bugün de böyledir. Bu konuda kurucu Cumhurbaşkanımız Atatürk'ün tavrı ve hassasiyeti bugün de Türk dış politikasının ana prensiplerini oluşturmaktadır. Bu doğrultuda Türkiye'nin önceliği bölgenin güveni ve huzuru olmuştur. Hem Kudüslülerin hem de Kudüs'teki tarihi ve mimari eserlerin korunması için Türkiye dün olduğu gibi bugün de

tüm imkânlarıyla mücadele etmektedir. Eskiden Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün üstlendiği görevleri, çok daha geniş imkanlarla günümüzde TİKA üstlenmektedir. Sadece Kudüs şehri için değil, Kudüslüler için de Türkiye adeta seferber olmuştur. 1948'den beri İsrail'in haksız eylemleri, işgal bölgesini genişletme çabaları, uluslararası hukuka aykırı davranışları, orantısız güç kullanımları ve sivillere karşı katliamları karşısında Türkiye tepki göstermiş, zaman zaman arabulucu rol üstlenmiş, uluslararası kuruluşları ve toplumu göreve çağırmıştır. Taraflarla görüşebilen, haklı ile haksızı ayırt edebilen, uluslararası hukuk çerçevesinde tepkisini somut bir şekilde ifade eden Türkiye, bölgede barışın ve istikrarın sağlanması için öncü ve örnek bir ülke durumundadır.

İsrail Doğu Kudüs'ü işgal ederken, burada hem yeni yerleşim birimleri oluşturarak, Yahudi nüfusun bölgeye yerleşmesini sağlıyor hem de Müslümanları göç etmeye zorluyor. İsrail politikalarının Ortadoğu'nun demografik yapısına etkilerinden söz eder misiniz?

İsrail devleti kurulduktan 19 yıl sonra, 1967 yılında literatüre 6 Gün Savaşı olarak giren bir savaş yaşandı. Bu savaşta İsrail, Ürdün hâkimiyetindeki Kudüs'ün doğusunu işgal etti. 1967'den beri Doğu Kudüs İsrail'in işgalindedir. Dahası İsrail, 1980'de Kudüs'ün bölünmez başkent olduğunu açıklamıştır. Her ne kadar uluslararası toplum İsrail'in bu açıklamasını kabul etmemişse de İsrail, cumhurbaşkanlığı, başbakanlık, meclis ve bakanlık gibi birçok stratejik yönetim birimini buraya taşımıştır. Sadece Trump döneminde Amerika, Kudüs'e elçiliğini taşıma suretiyle bu kararı desteklemiştir. Fakat diğer ülkeler İsrail'in bu kararını desteklememiştir. Çünkü Doğu Kudüs, Filistinli Arapların da başkenti durumundadır. Bu yüzden Türkiye, İsrail Büyükelçiliğini Tel Aviv'e açmıştır. Kudüs'e de Filistin için başkonsolosluk açmıştır. Sorunuzda da ifade ettiğiniz gibi, Doğu Kudüs'ü işgal eden İsrail

burada bir yandan yeni yerleşim birimleri oluşturarak Yahudi nüfusun bölgeye yerleşmesini teşvik ettiği gibi diğer yandan da Kudüslü Müslümanları bölgeden göç etmeye zorlamaktadır. İsrail'in bu politikası bölge demografisinin Yahudiler lehine değişmesine sebep olmuştur.

Bu noktada şunun altını çizmek şart: *İsrail, kurulduğu andan itibaren her türlü bahaneyi kendisine neden olarak meşrulaştırıp bölgede bir yayılcılık faaliyeti yürütüyor. Bunu yaparken de insanlığa ve vicdana her türlü muameleyi de mübah sayıyor. Bugün yaşanan katliamlar tam olarak bu durumdan ibarettir.*

7 Ekim 2023 tarihinde Hamas'ın saldırısıyla başlayan olaylar, İsrail tarafından sistematik bir katliama dönüştürülmüştür. İsrail'in tavrı, Hamas'ın saldırısı karşısında bir öfke patlaması ya da savunma refleksinin çok ötesinde, sistematik bir katliam boyutundadır. Üstelik bu İsrail'in ilk katliamı da değildir. 401 yıl boyunca Osmanlı Devleti hâkimiyetinde adaletle yönetilen Kudüs, 1917'den beri kelimenin tam anlamıyla çatışmanın, çekişmenin, savaşın ve katliamın tam ortasında adeta kan ağlamaktadır. İsrail'in saldırgan politikaları sebebiyle Ortadoğu'daki istikrarsızlığın merkezi, savaş, katliam, acı ve gözyaşının merkezi haline gelen Kudüs'te sadece Filistinliler değil, insanlık ölmektedir.

Bütün dünya, 7 Ekim 2023'ten itibaren insanlık tarihinde örneğine nadir rastlanacak bir katliamı seyrediyor. Sadece 2023 yılı içerisinde 600 civarında Filistinli hayatını kaybetmiş, 11 bine yakın Filistinli de yaralanmıştır. Bu acı tablo içerisinde bulunduğu 2024 yılı itibariye daha da ağırlaşmıştır. Anadolu Ajansı'nın verdiği bilgilere göre 7 Ekim 2023 tarihinden 11 Şubat 2024 tarihine kadar geçen 128 günde en az 8 bini kadın ve 12 bini çocuk olmak üzere 28 binden fazla Filistinli hayatını kaybetmiş ve yaklaşık 68 bin Filistinli de yaralanmıştır. Anne-babalarının öpüp koklamaya kıyamadığı bebekler, acımasızca katledilmekte, savunmasız insanlar hunharca öldürülmektedir. Gazze şeridinin en güneyinde bulunan Refah şehrine İsrail'in saldırıları karşısında sığınan Filistinli sayısının 1 milyon civarında olduğu tahmin edilmektedir. Üstelik şehrin kendi sakinleriyle birlikte toplam 1,3 milyon civarındaki Filistinli Refah'ta muhtemel bir İsrail saldırısı karşısında potansiyel hedef durumundadır. İsrail, tüm dünyanın gözü önünde sistematik bir katliam yapmakta ve insanlık suçu işlemektedir. Esasen İsrail yönetiminin katliamlarına, İsrail halkı da tepki gösteriyor. Bunu yapılan protesto gösterileriyle net bir şekilde görüyoruz. İsrail halkı da Netanyahu yönetiminin tarihe utançla geçecek katliamlarından hoşnut değildir. Bu anlamda Netanyahu'nun kontrolünü kaybettiği, uluslararası toplum tarafından durdurulması gerektiği bir gerçektir. Oysa şu anda İsrail'in; başta ABD olmak üzere küresel koalisyonla kurduğu güçlü bağ sebebiyle onu durdurabilecek bir güç olmadığını maalesef üzülmeye görüyoruz. Türk milleti ise her türlü diplomatik ve insani refleksle katliama net bir şekilde tavrını koyuyor.

Türkiye, Doğu Türkistan'dan Kudüs'e, Kerkük'ten Karabağ'a yeryüzünde yaşanan her acının, saldırının, zulmün ve katliamın karşısındadır. Zalimlerin karşısında, mazlumdan taraftır. Diğer ülkeler de Türkiye gibi İsrail'in işlediği insanlık suçunu önleme konusunda sorumluluk üstlenmeli ve tepki göstermelidir.

Birleşmiş Milletler; Soykırım Sözleşmesi'ni ihlal ettiği gerekçesiyle İsrail'e karşı Uluslararası Adalet Divanı'nda açılan davanın ihtiyati tedbir talebine dair karar duruşmasında, İsrail'in Gazze'de soykırımı önlemek için tüm tedbirleri almasına hükmetti. Siz bu kararı nasıl yorumluyorsunuz? Bu kararın yansımaları nasıl olur?

İsrail, 7 Ekim 2023 tarihinden itibaren Gazze'deki sivillere karşı gerçekleştirdiği saldırılarla Soykırım Sözleşmesini ihlal etmiştir. Gazze'nin gıdaya, elektriğe ve yakıtta erişmesini engellemiştir. Konvansiyonel Silahlar Anlaşması'na göre suç teşkil eden fosfor bombası kullanmıştır. Gazze'de hastaneleri, üniversiteleri, kamu kurumlarını, ibadet merkezlerini ve sivil yerleşim birimlerini bombalamıştır. 21. yüzyılın ilk çeyreği biterken insanlık tarihine İsrail'in yaptığı zulüm ve katliamlar kara bir leke olarak geçiyor. Sözde medeni dünya ise sadece izlemekle yetiniyor. Bölgede yaşananlar tam anlamıyla insan haklarına suikast, insanlığa karşı işlenen suçtur.

İsrail, sivillere yönelik sistematik bir katliam yapıyor. Öyle bir katliam ki bu; zaten abluka altındaki Gazze'de kaçacak, sığınacak hiçbir yer kalmadı. İnsanlar keskin nişancı İsrail askerlerinin hedefi oluyorlar; hem de yolda yürüdükleri anda bile. Anadolu Ajansı'nın derlediği bilgilere göre İsrail, 1 milyondan fazla insanı yerinden etmiştir. 28 binden fazla insanın hayatını kaybetmesine ve yaklaşık 68 bin kişinin de yaralanmasına sebep olmuştur. Hayatını kaybedenler arasında Birleşmiş Milletler çalışanları ve gazeteciler de vardır. İsrail, 600 binden fazla öğrencinin eğitim-öğretim hakkını engellemiştir. Gazze'de ve Batı Şeria'da yaklaşık 5 bin öğrenciyi ve 250 öğretmeni katletmiştir. Yaklaşık 9 bin öğrencinin ve 850 öğretmenin yaralanmasına sebep olmuştur. 350 civarında okulu tahrip etmiştir. Sivil yerleşim birimlerini yıkmış ve şehirleri tahrip etmiştir. Yaklaşık 70 bin konutun tamamen, 190 bin konutun da kısmen yıkılmasına sebep olmuştur. Yıkılan binalar arasında okullar, sanayi tesisleri, sağlık kurumları, camiler, kiliseler, tarihî ve arkeolojik yapılar da vardır. İsrail, yaptığı saldırılarla çevre kaynaklarına da zarar vermektedir. Yeraltı ve yerüstü kaynaklarını yok etmekte, kullanılamaz hale getirmektedir. İsrail yönetiminin eylemleri, soykırım

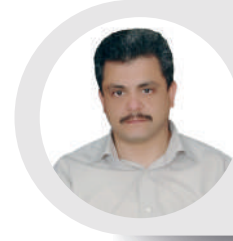

suçunu adım adım oluşturuyor. Hatta İsrail'in tahakkümü altında bir BM olmasa, bu soykırım suçunu belgelendirecek delil fazlasıyla görülecek. Ancak lobiler, güç odakları canlı kanlı bir şekilde gözlerimizin önünde yaşanan bu soykırımı, ötekileştirme derdinde.

İsrail yönetiminin, tüm dünyanın gözü önünde işlediği soykırım suçuna karşı kamuoyu tepki göstermişse de başta Batılı ülkeler olmak üzere birçok devlet görmezden gelmeyi tercih etmiştir. Tıpkı Türkiye'nin haklı tepkisi gibi Güney Afrika'nın attığı bu tarihi adım da son derece önemlidir. Güney Afrika'nın, Gazze'de yürüttüğü askeri operasyonları derhal durdurması için İsrail'e karşı açtığı bu dava batılı demokrasiler tarafından örnek alınmalıdır. Güney Afrika, bu

davayla Batılı ülkelere demokrasi dersi vermiştir. Bu dava kapsamında Uluslararası Adalet Divanı, Soykırım sözleşmesinin 2. Maddesi kapsamında İsrail'in Gazze'deki sivil halka yönelik öldürme, saldırı ve yıkımla ilgili her türlü fiilden kaçınması ve soykırımı önlemek için tüm tedbirleri alması gerektiğine karar vermiştir. Bu karar Soykırım sözleşmesine taraf ülkeler için bağlayıcıdır. Bu doğrultuda Gazze'deki İsrail saldırıları son bulmalı, İsrail yönetimi Filistinli masum sivillere karşı işlediği savaş suçlarının bedelini hukuk önünde ödemelidir. Türkiye gibi uluslararası toplum da kalıcı barışın sağlanması ve sistematik katliamların son bulması için takipçi olmalıdır. Çünkü İsrail yönetimi, Uluslararası Adalet Divanı'nın kararına rağmen henüz somut bir adım atmamıştır. İhlale konu olan eylemlerini de sürdürmekte, ihtiyati tedbir kararını ihlal etmeye devam etmektedir.

İsrail, kendi vatandaşlarına tarih boyunca utanacakları ağır bir miras bırakmaktadır. İsrail yönetiminin saldırılarına son vermesi; Gazze'deki acının, zulmün, gözyaşının ve katliamın durması; katil ve soykırımcı İsrail yönetimin uluslararası hukuk önünde hesap vermesi Türkiye'nin, Türk milletinin ve insanı değerlere sahip herkesin beklentisidir. Gazze'deki insanlık dramını dünya gündemine taşıyan Türkiye, ilk günden itibaren akan kanın durmasını ve yaşanan insanlık dramının son bulmasını istemektedir. Benzer olayların yaşanmaması için bölgede kalıcı barışın sağlanması şarttır. Kalıcı barış ancak iki devletli çözüm ile mümkündür. Öncelikle İsrail'in işgal ettiği toprakları terk etmesi şarttır. Sonrasında ise Doğu Kudüs' merkezli, 1967 sınırlarını esas alan bağımsız bir Filistin devleti kurulmalıdır. Tarafların istemesi halinde Türkiye, bu süreçte arabuluculuk ve garantörlük yapabilecek iradeye sahiptir. Bu, aynı zamanda tarihin Türkiye'ye yüklediği bir misyondur.

Ahmet KANDEMİR

Şehit Onur Deniz Mesleki
Eğitim Merkezi Öğretmeni

Eğitim Çalışanlarına Yönelik Şiddeti Önlemek İçin Yapılması Gerekenler

Dünya Sağlık Örgütü şiddeti, kişinin bilinçli olarak, kendisine, başkasına, bir gruba veya bir topluluğa karşı, yaralama, ölüm, psikolojik zarar, gelişme geriliği ya da yoksunlukla sonuçlanan, ya da sonuçlanma olasılığı olan, tehdit ederek veya gerçekten, fiziksel zorlama ya da güç kullanılması olarak tanımlamaktadır.

İnsan doğasında “şiddet uygulama” eğiliminin yararlı alanlara/faaliyetlere kanalize edilememesi, çocukluktan itibaren sorunları şiddet kullanarak çözme alışkanlığının pekiştirilmesi, Gençlerin televizyonda her gün onlarca şiddet sahnesi seyrederek yetişmeleri, toplumsal ahlakta, gücü kutsayan değişim ile “güçlü olanın haklı olduğu” fikrinin yaygınlaşması, genel olarak sorunları açıklıkla konuşma, dinleme ve empati alışkanlığının pek olmaması nedeniyle şiddet davranışı ortaya çıkmaktadır.

Gençlerde şiddet devam eden ve boyutları giderek artan bir sorundur. Dünyanın her tarafında gazeteler ve televizyonlardaki haber bültenleri her gün okullar ve sokaklardaki çeteler ve gençler tarafından gerçekleştirilen şiddet olaylarıyla doludur.

Çocuk ve gençleri şiddete iten nedenler bireysel, kişiler arası, sosyal ve toplumsal olarak 3 ana başlık altında toplanmaktadır.

Bireysel etkenler; çocuğun sağlıksız doğması, sorunlu bir şekilde büyütülmesi, çocuğun ailede istenmeyen çocuk olarak yetişmesi, hiperaktivite, dürtüsellik, depresyon, düşük benlik algısı, kaygı gibi ruhsal sağlık sorunları, okul başarısızlığı, okula devamsızlığı, çocuğun şiddet içeren ortamda bulunması ve şiddete maruz kalmasıdır.

Kişiler arası ilişkilere ait etkenler ise; ailenin şiddete yönelik bir kültür yapısının olması, çocuk sayısının fazla olması, kentlere göçle uyumun sağlanamaması, aile ortamında alkol ve madde kullanımı ve stres, ailede ruhsal veya davranış bozukluğu bulunan birinin olması, erken yaşta anne ve baba olan bireylerin çocukları, aile içi geçimsizlik gibi nedenlerdir. Sosyal ve toplumsal etkenlere ise; küreselleşmeye bağlı olarak toplumun sosyal, kültürel ve ekonomik yapısı üzerindeki olumsuzluklarla toplumun değer yargıları ve kültürünün şiddet kültürüne dönüşmesi, internet kafe vb. ortamlarda şiddet içeren sanal bir oyun kültürünün alınması, medyada devamlı yer alan şiddet görüntüleri, delici-kesici alet ve ateşli silah taşımaları, çete üyesi olmaları, spor ve kültürel etkinliklere katılmamaları ve toplumda güven, barış, adalet, hakkaniyet, merhamet ve sorumluluk duygularının sarsılması, önemini yitirmesi nedenleri gösterilmiştir.

Fedakârca görev yapan eğitim çalışanlarımız, bazen öğrencinin kendisi bazen de öğrenci velisi veya yakınlarının sözlü ve fiili şiddetine maruz kalabilmekte, giderek yaygınlaşan ve telafisi mümkün olmayan sonuçlar doğuran bu şiddet olaylarının sayısı gün geçtikçe artmaktadır.

Eğitim çalışanlarını toplum nezdinde itibarsızlaştıran açıklamalar eğitim çalışanlarına uygulanan şiddette önemli bir rol oynamaktadır. Uygulanan şiddet olaylarının sayıca artmasının yanı sıra şiddet davranışları hakkındaki farkındalığın azalmış olması şiddetin giderek büyüyen bir toplumsal sorun haline geldiğini göstermektedir.

Eğitimin en iyi şekilde yapılabilmesi ve istenilen başarının gerçekleştirilebilmesi için en önemli faktörlerden birisi de okul güvenliğidir. Öğrenci, öğretmen, yönetici ve hatta velinin başarıma ve kendini gerçekleştirme duygularının baskın hâle gelebilmesi için önce güvenlik ve emniyet ihtiyacının karşılanması ve okullarda güvenlik sorunlarının fizikî, sağlık, davranış,

okul çevresi, yasal uygulama ve kurallar açısından, problemsiz olması öğrencilerin ve eğitim çalışanlarının kendilerini fiziksel, psikolojik ve duygusal bakımdan özgür hissetmeleri gerekmektedir.

Artan güvenlik zafiyeti nedeniyle kamu görevlilerinin ortaya çıkan mağduriyetlerinin giderilmesi için;

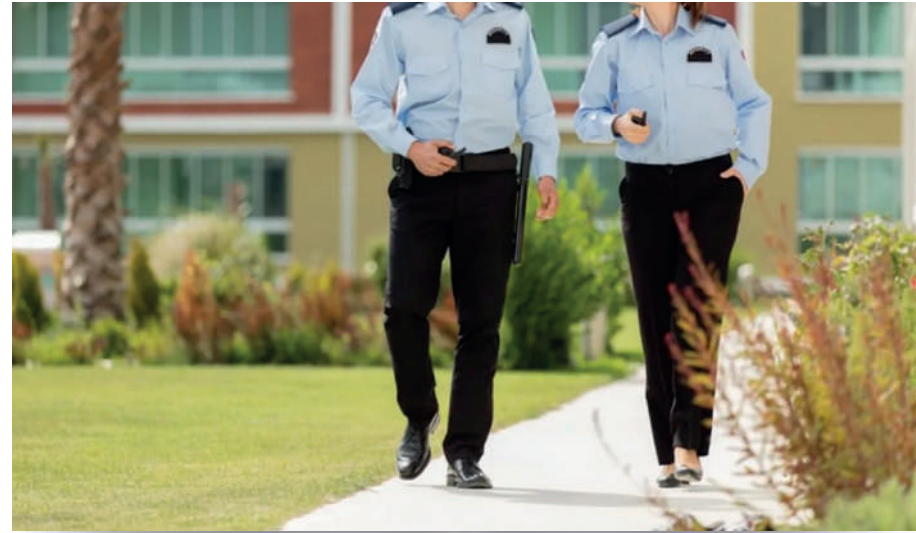
-Okullarda şiddet olaylarına karşı KPSS ile işe alınan güvenlik görevlisi kadroları tahsis edilmelidir.

-Kamu personelinin korunması için şiddet uygulamasına karşı ağır yaptırımlar getirecek ilgili yasal düzenlemeler, ivedilikle hayata geçirilmelidir.

-Mobbing uygulamasına maruz kalan personelin korunmasına yönelik yasal düzenleme yapılmalıdır.

-Personelin çalışma alanlarının kamera ile izlenmesi ve mesai giriş ve çıkışlarında parmak izi, retina kontrolü gibi tedbirler, mahkeme kararıyla bireysel insan hakkı ihlali sayıldığı için bu tür uygulamaların kaldırılması yönünde düzenleme yapılmalıdır.

-Kamu görevlilerinin görevleri sırasında ve görevlerinden dolayı yargılanmaları halinde kendilerine hukuki yardım yapılmalıdır.

EĞİTİM ÇALIŞANLARINA YÖNELİK ŞİDDET OLAYLARININ ÖNLEMELİK İÇİN YAPILMASI GEREKENLER:

1 Eğitim çalışanlarına yönelik artan şiddet olaylarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis Araştırması Komisyonu kurulmalıdır.

2 Türk Ceza Kanununda eğitim çalışanlarına yönelik şiddet ayrı bir suç tipi olarak düzenlenmelidir.

Eğitim çalışanlarına yönelik şiddeti artıran unsurlardan birisi de, şiddeti uygulayan kişilerin cezalandırılmayacakları ya da önemsenerek bir yaptırımla karşılaşmayacakları düşüncesidir. Eğitim çalışanlarına yönelik şiddete asla hoşgörü gösterilmeyeceği, aksine şiddet suçlarının mutlaka cezalandırılacağı düşüncesinin yerleştirilmesi ve kamu sağlığını bozduğu için de ayrıca cezalandırılacağı düşüncesinin oluşturulması, önleyicilik açısından önemli bir adım olacaktır. Eğitim çalışanlarına yönelik şiddetin geldiği yer nedeniyle, Türk Ceza Kanunu'nun birinci maddesinde belirtilen önleyicilik ve koruyuculuk işlevinin sağlanabilmesi için yeni bir düzenleme yapılarak kamu sağlığının korunması amacı ile harekete geçirilmesine acil ihtiyaç bulunmaktadır.

Eğitim-öğretim hizmetinin gereği gibi yürütülebilmesi ise, ancak güvenli ve sağlıklı çalışma koşullarıyla mümkün olacaktır. Güvenli ve sağlıklı çalışma ortamı; eğitim-öğretim hizmetinin sunulabilmesinin, bireylerin eğitime ulaşma haklarını kullanabilmesinin ön koşulunu oluşturmaktadır.

3 Türkiye'de şiddet olaylarının yeterli cezayı almadığı konusunda yargıya olan güven eksikliği söz konusudur. Türkiye'de özellikle kadına yönelik şiddet konusunda olduğu gibi yargının şiddet uygulayanlara yeterli cezayı vermediği görüşü hâkimdir. Bunun yanında yargının şiddet olayları karşısında çok uzun sürede karar vermesi şiddet başvurusunun ve

Öğretmene Sahip Çıkmak Türkiye'ye Sahip Çıkmaktır

ÖĞRETMENE ŞİDDETE, OKULDA ŞİDDETE, VURDUMDUYMAZLIĞA HAYIR

Bu ülkeyi yönetenler, Bu ülkede siyaset yapanlar, Bu ülkede yaşayanlar, Herkes ama herkes şu gerçeği bilsin ki; ÖĞRETMENİMİZLE BİRLİKTE KAYBETTİĞİMİZ, TOPLUMUN VE TÜRKİYE'NİN GELECEĞİDİR.

www.turkegitimsen.org.tr

sonuçlanma işleminin pek çok idari uygulama ve başvuru zorluğu içermesi yargıya ilişkin nedenler arasında sayılabilir.

4 Eğitim-öğretim kurum ve kuruluşlarında görev yapan personele karşı, eğitim-öğretim hizmetinin verilmesi esnasında veya verilen eğitim-öğretim hizmetinden kaynaklanan nedenlerle cebir, şiddet veya tehdit kullanan kişiler hakkında, ceza hukuku kapsamında yürütülmekte olan işlemler ve davalarda eğitim çalışanlarının talebi üzerine Bakanlıkça hukuki yardım yapılması noktasında 652 sayılı Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede düzenleme yapılmalıdır.

5 Milli Eğitim Bakanlığınca acilen “Sağlık Bakanlığı Personeline Karşı İşlenen Suçlar Nedeniyle Yapılacak Hukuki Yardımın Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik” benzeri “Milli Eğitim Bakanlığı Personeline Karşı İşlenen Suçlar Nedeniyle Yapılacak Hukuki Yardımın Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik” çıkarılmalıdır.

6 Milli Eğitim Bakanlığı, eğitimcilere yönelik her saldırının sıkı takipçisi olmalıdır. Şiddete maruz kalan çalışanlara, anında ve yeterli güvenlik desteği sağlanmalıdır. Yaşanan şiddet eylemleri, kayıt altına alınmalı, yargıya intikal ettirilmelidir. MEB Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü kanalıyla yargıya intikal etmiş davalarda kendi personelinin yanında olduğunu göstermeli ve saldırganlar gecikmeden adaletin hükümüne çarptırılmalıdır.

7 Türk Ceza Kanunu’nda eğitim çalışanlarına yönelik şiddeti caydırıcı nitelikte yeni düzenlemeler yapılarak; bu eylemlerin, kamu hizmetini engelleme, vatandaşın eğitim hakkını kullanmayı engelleme ve bunun sonucunda insan hayatının riske atılması gibi suç tipleri başlıkları altında değerlendirileceği yasal düzenlemeler yapılmalı, cezalar artırılmalı ve verilen cezaların ertelenmemesi sağlanmalıdır.

8 Maruz kaldığı şiddet nedeniyle iş göremeyen eğitim çalışanlarının uğradıkları maddi kayıpların telafi edilebilmesi amacıyla mevzuatta gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

9 Eğitim Çalışanının tehdit altında olduğu durumlarda; Eğitim Çalışanı ve ailesinin korunmasına yönelik düzenlemeler getirilmelidir.

10 Şiddet ile karşılaşan Eğitim çalışanına hukuki, tıbbi ve sosyal destek sağlanmalı, Kurumlarca adli süreçlerin başlatılması ve sürdürülmesinde aktif tutum izlenmelidir. Şiddet olaylarında şikâyet söz konusu olmadan savcılık kamu davası açmalı, eğitim çalışanı devreden çıkmalıdır.

11 Milli Eğitim Bakanlığınca genelge çıkarılarak; eğitim kurumlarının yılda iki kez düzenli olarak değerlendirmeler yapmak suretiyle, çalışan güvenliğinin sağlanması, eğitim çalışanları güvenliğine yönelik aldığı tedbirlerin uygulanması izlenmelidir.

12 Milli Eğitim Bakanlığınca “Çalışan Güvenliği Komitesi” kurulmalı; Sendikalar ve Eğitim çalışanları temsil edilmelidir.

13 Milli Eğitim Bakanlığı eğitim çalışanları ile ilgili yetkili makamlara iletilen şikâyetleri adil ve tarafsız olarak inceleyip sonuca bağlayarak, kamuoyunda eğitim çalışanları ile ilgili olumsuz imajın düzeltilmesi için çaba sarf edilmelidir.

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR
KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun “Kişilere Karşı Suçlar” başlıklı “İKİNCİ KISIM”, “Hürriyete Karşı Suçlar” başlıklı “YEDİNCİ BÖLÜM”ündeki “Eğitim ve öğretim hakkının engellenmesi” başlıklı 112 nci maddesine birinci fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

(2) Eğitim-öğretim kurum ve kuruluşlarında görev yapan personele karşı, eğitim-öğretim hizmetinin verilmesi esnasında veya verilen eğitim-öğretim hizmetinden kaynaklanan nedenlerle cebir, şiddet veya tehdit kullanan kişi, iki yıldan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(3) Özel Eğitim-öğretim kurum ve kuruluşlarında görev yapan personel, bu görevleriyle bağlantılı olarak kendilerine karşı işlenen suçlar bakımından kamu görevlisi sayılır.

(4) Bu fiiller sonucu eğitim-öğretim hizmeti kesintiye uğramış veya kasten yaralama fiilinin mağdur üzerindeki etkisi basit bir tıbbi müdahaleyle giderilebilecek biçimde değil ise yukarıdaki fıkraya göre belirlenen ceza yarı oranında artırılır.

(5) Bu fiillerin soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı değildir.”

MADDE 2 - (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 - (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

14 Milli Eğitim Temel Kanununa göre; öğretmenlik Devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir. Buna rağmen, ülkemizde yeterince öğretmen alımı yapılmadığından Öğrenci öğretmensiz kalmakta, birçok yerde ihtiyaçlar pedagojik formasyonu olmayan meslek yüksekokulu mezunları ücretli öğretmenlerle ve farklı alanlardaki branşlarla giderilmektedir.

Mevcut atama bekleyen Öğretmenler ve Rehber Öğretmenler bulunduğu göre; Bu durum Anayasamızın “Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz.” hükümlerine aykırıdır.

Rehber öğretmenlerin sayısının artması okullarımızdaki şiddet olaylarının önlenmesinde, eğitim-öğretimin daha nitelikli hale gelmesinde önemli bir katkısı olacaktır. Bu konuda seferberlik ilan edilmeli ve atanmayan tüm Öğretmenlerimiz ve Rehber Öğretmenlerimiz atanmalıdır.

Atanmayan öğretmenlerin ataması acilen yapılarak eksik öğretmen ihtiyaçları giderilmelidir. Sözleşmeli öğretmen istihdamından ve mülakatla öğretmen atama sisteminden vazgeçilmelidir. Sözleşmeli öğretmenler kadrolu yapılmalıdır.

15 Eğitim çalışanlarının karşı karşıya olduğu bir diğer şiddet sorunu ise Mobbingdir. Mobbing konusunda bilinçlendirme çalışması yapılmalı, Mobbingin bir yaygın bir şiddet türü olduğu tüm yönetici ve çalışanlara anlatılmalıdır. Gerek kurumsal önlemler, gerekse eğitim çalışanlarına yapılacak Mobbingden korunma eğitimleri ile Mobbing davranışlarından kaçınılması sağlanmalı ve konuyla ilgili mevzuat ve bilgilendirme çalışmaları yapılmalıdır.

Mobbingin yaygın bir şiddet türü olduğu tüm yönetici ve çalışanlara anlatılmalı, konuyla ilgili mevzuat ve bilgilendirme çalışmaları yapılmalıdır.

16 Yönetici atamalarında kariyer ve liyakat sistemine geçilmeli, mülakatla yönetici atama sisteminden vazgeçilmelidir.

17 Medyada devamlı olarak yer alan şiddet görüntüleri çocuk ve gençleri şiddet görüntülerini kanıksamalarına ve şiddet algılarının değişmesine neden olmaktadır. Çocuk ve gençler televizyon karakterlerinden etkilenmektedirler ve rol model almaktadırlar.

Genel Başkanımız Talip Geylan, 13.11.2019 tarihinde eğitim çalışanlarına yönelik şiddeti önlemek amacıyla etkili tedbirler alınması ve caydırıcı müeyyideler getirilmesi için sendikamızın hazırladığı yasa teklifini Milliyetçi Hareket Partisi TBMM Grup Başkanvekili ve Sakarya Milletvekili Sayın Muhammed Levent Bülbül'e teslim etti.

Medyada her türlü şiddetin sık sık en ince ayrıntılarına kadar sunulması, çocuk ve gençlerde kontrolsüz ve güçlü bir model oluşturması oldukça tehlikeli bir durumdur. Çocuklar fiziksel, psikolojik ve duygusal olarak bu tür yayınlardan zarar görmektedirler. Medyanın, şiddeti reyting ve tiraj aracı olarak kullanması gerekmektedir. Bu sebeple medyadaki şiddet öncelikle üzerine gidilmesi gereken bir konudur.

18 Eğitim çalışanlarına yönelik şiddete ilişkin cezaların caydırıcılığının artırılması gerekmektedir. Şiddete karşı kamuoyu bilinci oluşturması ve caydırıcılık sağlaması amacıyla yasal düzenlemelerin caydırıcılık ön planda olacak biçimde yapılandırılması ve eğitim çalışanlarına yönelik olarak işlenen suçların yargılaması sonucunda verilen mahkûmiyet kararlarının medya yoluyla kamuoyu ile paylaşılması gerekmektedir.

19 Medyada eğitim çalışanlarına yönelik gerçekliği araştırılmamış olumsuz haberlerin yer alması eğitim çalışanlarına yönelik şiddeti artıran nedenler arasındadır. eğitim çalışanları konusundaki olumsuz haberlerin kamuoyunda ilgi görmesi nedeniyle sürekli konuya ilişkin olumsuz haber yapılması, gençlerin televizyonda her gün onlarca şiddet sahnesi seyrederek yetişmeleri, basında çıkan provokatif içerikli yanlış haberler, tiraj ve reyting kaygılı yayın politikasının egemen oluşu ve olumsuz örneklerin yoğun ve sürekli gündemde tutulması toplum tarafından yanlış anlaşılabilir olarak eğitim çalışanlarına yönelik şiddete dönüşebilmektedir.

20 Haberciler açısından; öncelikle zarar verme ilkesinin göz önünde bulundurulması, kamu yararının ve bilgilendirme işlevinin ön planda tutulması, haberde bilgilendirme, tarafsızlık ve nesnellik ilkelerine dayalı habercilik anlayışına sahip olunması, haberlerde korku kültürünün beslenmemesi amaçlanmalı ve haberlerin yanında, televizyon dizilerinde de şiddeti teşvik edici, şiddeti bir sorun çözme yolu olarak gören yayınlardan kesinlikle kaçınılmalıdır.

4 Nisan 2019 Necmeddin Kuyucu'nun Cenaze Törenine Katıldık.

21 Görsel ve yazılı medya; RTÜK başta olmak üzere, ilgili kurumlarca eğitim konusunda çıkan haberlerin doğruluğu ve tarafsızlığı konusunda denetimden geçirilmelidir.

22 Milli Eğitim Bakanlığı ve ilgili taraflarının (sendikalar, medya kuruluşları ve yayın organları, meslek örgütleri, RTÜK gibi düzenleyici kuruluşlar ve akademik çevreler) birlikte çalışacağı, “Medya ve Eğitim Etik Kurulu” kurularak; öncelikle medyada çıkan eğitim haberleri ve programlarla ilgili izleme yapılmalı; medyada çıkan haberler ve diğer ilgili programlar ve dokümanlar değerlendirilmeli, etik ilkeler hatırlatılmalı, alana dair düzenlemeler geliştirilmelidir.

23 Haberlerin yanında özellikle televizyon dizilerinde öğrencileri disiplinsizliğe, saygısızlığa sevk eden eğitim çalışanlarına yönelik şiddet teşvik edici, şiddet uygulayarak sorunların çözüldüğünü ifade eden replik ve görsellerden kesinlikle kaçınılmalıdır.

24 Gençlerin seyrettikleri programlar içinde; “şiddet”, “riskli davranışlar”, “silah taşıma,” “çeteleşme” gibi olayların olmamasına dikkat edilmesi, programların, dolaylı olarak olumlu değerleri ve dav-

ranışları kapsayan mesajlar içermesine dikkat edilmesi gerekmektedir.

25 Eğitim haberciliğinin ayrı bir uzmanlık alanı olarak kabul edilmesi; yazılı ve görsel medya organlarında uzmanlaşmış ‘Eğitim Muhabiri’ istihdamı sağlanmalı, medyada ‘Eğitim Danışmanlığına’ gereken önem verilmelidir.

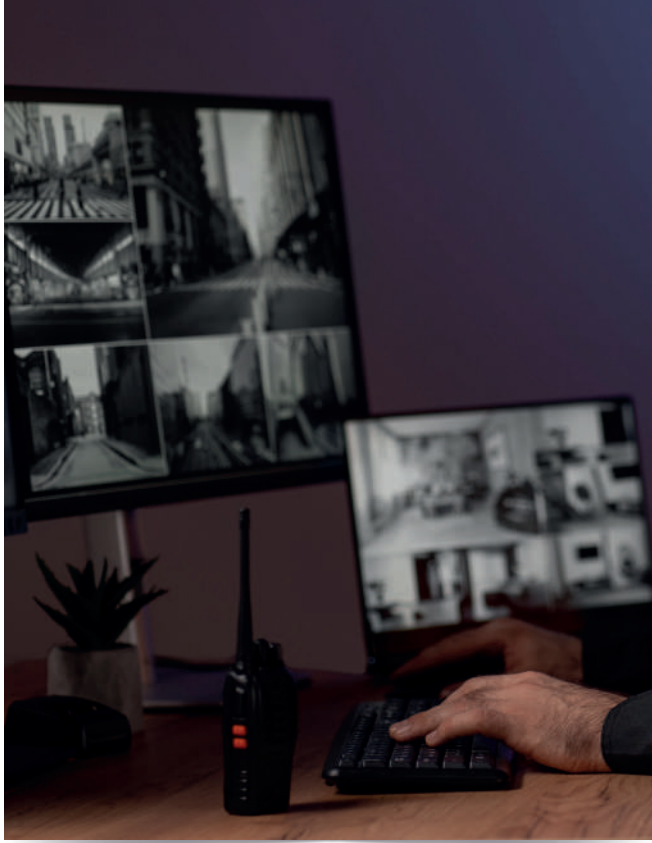
26 Programlarda, dizi film, reklam ve film senaryolarında eğitim kurumları, eğitim çalışanları konusunda doğru mesajlar verilmeli, medyanın kitle eğitimindeki rolü nedeniyle, şiddeti önlemeye yönelik eğitici yayınlar yapılmalı, öğretmenliğin kutsal meslek olduğu anlatılmalıdır.

27 Okullarda güvenlik sorunlarının fizikî, sağlık, davranış, okul çevresi, yasal uygulama ve kurallar açısından, problemsiz olması gerekmektedir. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından okulda eğitim çalışanlarına oluşacak tehditler için güvenlik sorunlarına yol açan etkenleri belirleyebilmek ve güvenli eğitim ortamı sağlayacak yönetim süreç ve uygulamalarının geliştirilmesine yardımcı olabilmek için eğitim çalışanlarına Şiddet Çalıştayı düzenlenmeli bu konularda araştırma yapılmalıdır.

28 “Paydaş Toplantıları” adı altında ve “Çalışan Güvenliği Sempozyumları” başlığı altında sendikalar, sivil toplum örgütleri ile toplantılar gerçekleştirilmeli; çalışan güvenliği uygulamaları anlatılmalı, çalışanlara yönelik şiddet konusunda mevcut durum ve alınacak tedbirler istişare edilmelidir.

29 Bilim ve teknolojiye hızlı gelişmeler gençlerin internet aracılığıyla pek çok kaynağa ulaşımını kolaylaştırmıştır. Kolay ulaşımın olumlu ve olumsuz etkileri bulunmaktadır.

Çocuk ve gençler internet kafelerde çok uzun zaman geçirmekte ve bu süre zarfında yetişkinlerle aynı ortamda olumsuz etkileşim içinde bulunmaktadır.

Çocuk ve gençlerin internet kafelerde şiddet içeren oyunları oynaması saldırgan davranışlarına neden olmaktadır.

Gençlerin büyük çoğunluğunun atari salonu, internet kafe ve televizyonlarda dövüş ve şiddet içerikli oyunlar ile mafya dizileri ve şiddet, aksiyon, korku, macera filmlerini daha fazla izlediği, bunun sonucu toplum için faydalı atılımlar yapacak enerjinin boşa harcandığı, tüm bu olumsuzluklara karşın eğitim ve öğretim kurumlarının öğrencilere temel insani değerleri aşulamakta yetersiz kaldığı, bu nedenle medya kanalı ile sunulan şiddetin önlenmesi gençlerin ve çocukların bundan korunması için alınacak önlemlerin tespitinin gerektiği, şiddetin kaynağının sadece medya ve kültür endüstrisi olarak gösterilmesinin yan-

lış olduğu, toplumsal olguyu anlayabilmek ve doğru önlemleri alabilmek için aile ilişkilerinin, eğitim ve öğretim kurumlarının, sosyoekonomik dönüşümlerin sorgulanmasının gerektiği, ilk ve ortaöğretim kurumlarında yaşanan şiddet olaylarının sıradan disiplin olaylarını aşarak kaygı verici boyutlara tırmandığı, zaman zaman okul sınırları dışına taşarak kimi okullarda çeteleşmelerin yaşandığı, bu nedenle de normal eğitim ve öğretimin aksadığı sınıfların kalabalık olması nedeniyle eğitim seviyesinin düştüğü görülmektedir.

Kolluk birimlerinin yaptığı denetimler ile internet kafelerin işletilmesi açısından sorumlu olan belediye veya bölgesine göre il özel idarelerince yapılan denetimlerde koordinasyon eksikliği olduğu, bir zafiyetin oluşmasına neden olduğu ve bu kapsamda denetimin etkinliğinin artırılması gerektiği, yapılan incelemelerde ticari bir kazanç elde etmek amacıyla açılan internet kafelerin çoğunda fiziki şartların yetersiz ve sağlıksız olduğu; internet kafelerde genel ahlaka aykırı içeriklere sahip kumar, bahis ve pornografik içerikli, kötü alışkanlıklara özendirici ve şiddet içerikli, şiddeti özendirici sitelere çocukların rahatlıkla ulaşabildikleri, internet kafe yöneticilerinin filtre programlarını sadece teftiş aşamasında kullanıma açtıkları görülürken; internet kafelerin şekil ve içerik yönünden ülke genelinde ortak bir model oluşturularak denetlenmesi, açılması izne bağlı yerlerin sürekli kontrol altında tutulması gerekmektedir.

İnternet ve elektronik oyun salonlarının ders saatlerinde öğrenci bulundurmaması ve ders saatleri dışında yaş sınırlamasına uymaları sağlanmalıdır. İnternet ve elektronik oyun salonlarındaki çocukların kişisel ve sosyal gelişimine zarar verebilecek oyun ve internet siteleri denetlenmelidir. Çocukların girmesinin yasak olduğu cafe, bar, kıraathane, kahvehane ve umuma açık yerlere öğrenciler alınmamalıdır. Park, bahçe gibi kamuya açık alanlarda öğrencilerin madde bağımlılığından korunması amacıyla denetimler arttırılmalıdır.

30 Milli Eğitim Bakanlığı tarafından okullarda, derslik ve ders yapılan bölümler, öğretmenler odası, yönetici ve diğer çalışma/dinlenme odaları, rehberlik odası, kütüphane, spor salonu, yüzme havuzu, tuvalet, lavabo, ibadethane ve benzeri birimlerin içini görmeyecek şekilde sadece bahçe, giriş ve bina kapılarına güvenlik kamera sistemleri kurulmalıdır. Okul giriş ve çıkış kapılarındaki kamera sistemleri okulların kolluk birimleri bünyesinde bulunan Kent Güvenlik Yönetim Sistemlerine (KGYS) entegre edilmelidir.

31 Okullar ve çevresiyle ilgili okul aile birlikleri, muhtarlar, sivil toplum kuruluşları ve diğer tüm ilgili kesimlerle güvenlik ile ve uyuşturucu ve uyarıcı maddelerle mücadeleye yönelik toplantılar yapılmalı, bunun sonucunda amaca yönelik planlar hazırlanmalı ve uygulanmalıdır.

32 Milli Eğitim Bakanlığı okullara gönderdiği; “Çevre imkânlarını kullanarak okulları eğitim ve öğretime hazırlayın.” talimatlarından vazgeçmeli gerekli ödenek ve yetkileri okul ve milli eğitim müdürlüğü yöneticilerimize vermelidirler.

33 Toplumda ve medyada farkındalık artırıcı etkinlikler ile topluma şiddetin bir sorun çözme yöntemi olmadığını anlatılması, şiddet uygulandığında yüksek cezalarla karşılaşılacağı belirtilmelidir. Eğitim kurumlarında caydırıcılığı ortaya koyan güvenlik önlemlerinin alınması, fiziki mekânların uygun biçimde düzenlenmesi, öğrencilerin ve eğitim çalışanlarının kendilerini güvenli hissedebilecekleri çalışma ortamları hazırlanması gereklidir.

34 Bakanlık, il ve ilçe millî eğitim müdürlüklerinde “Öğrenci Hakları Birimleri” ve “Eğitim Çalışanı Sağlığı ve Güvenliği Kurulları”nın birlikte yer alacağı Eğitim İletişim Merkezleri (EİM) kurulmalıdır. EİM’ler hem öğrenci ve velilerine hem de eğitim çalışanlarına ortaklaşa hizmet vermelidir. Eğitim kurumlarında yaşanabilecek iletişim kazaları, bilgi eksikliği, yanlış anlama ve anlaşılmalardan kaynaklanan problemleri çözmek üzere ombudsmanlık görevi üstlenecek bağımsız denetçilerin veya eğitilmiş uzman arabulucuların EİM’lerde istihdam edilmelidir. Eğitim Ombudsmanı olması ve sorunlara müdahale etmesinin sağlanması, sorunların şiddete dönüşmeden çözülmesini sağlayabilir, böylece hem çalışan hakları ve güvenliği birimi hem de öğrenci hakları birimleri tek çatı altında toplanabilir. Sorunların bir merkezde toplanması, çözümünü hızlandırır, iş yükünü azaltabilir.

35 Çalışan Sağlığı ve Güvenliği Kurullarının etkili biçimde çalışması sağlanmalı, bu kurullarda tüm çalışanların temsil edilmesine ve temsilcilerin aktif görev almasına özen gösterilmelidir.

36 Ailenin sosyoekonomik ve kültürel yapısı şiddet eğilimini artırabilir.

Aile ortamında alkol ve madde kullanımı, stres ve sosyal yalnızlık gibi etkenlerin olması da şiddetin görülmesini artırmaktadır. Ailenin bulunduğu psiko-sosyal yapı, ailede sorunu olan bir birey olması, aile içi şiddetin yaşanmasına neden olmaktadır. Yetersiz ebeveynler, çocukluk döneminden itibaren yetersiz gözlem, disiplin kurmada yaşanan sorunlar çocuğa yönelik şiddet şeklinde ortaya çıkabilir. Ayrıca, bu tür ortamlarda yetiştirilen çocuk ve gencin sorun çözme kapasitesi gelişmediği için şiddet içeren davranışları daha fazla sergilemektedirler. Çocukluğunda şiddet ortamında bulunan erişkinlerin daha fazla şiddet uyguladıkları saptanmıştır. Aile içi geçimsizlik sonucu ebeveynler çocuklara yönelik şiddet uygulayabilmektedirler. Erken yaştaki gebeliklerde anne ve babanın yeterli yaşam deneyimine sahip olmaması, disiplini şiddet ile sağlamalarına neden olmaktadır.

Bu tür sorunların giderilmesi için çalışmalar yapılmalıdır.

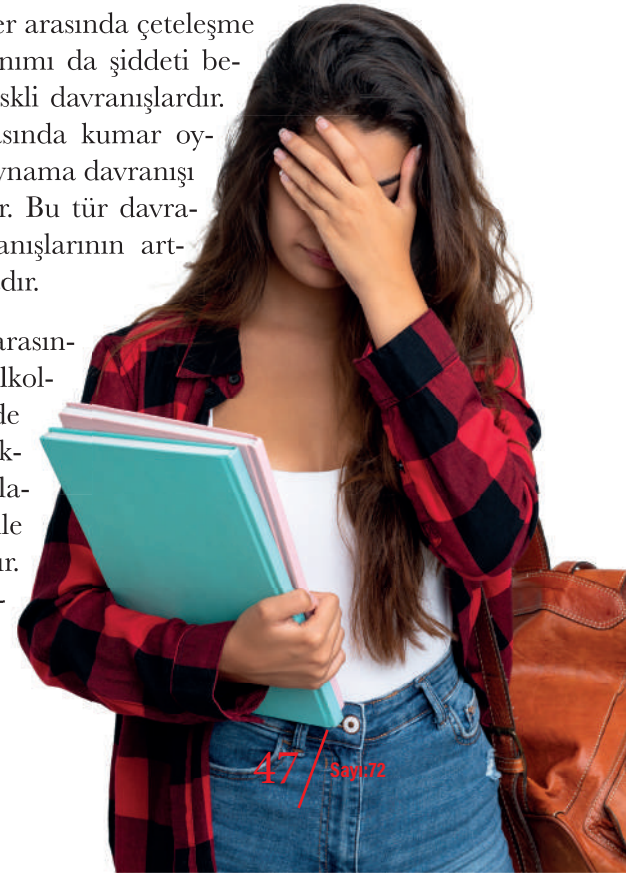
37 Ortaöğretim kurumlarına devam eden gençler şiddetin önlenmesi ve kontrolü konusunda; “adalet duygusunun güçlendirilmesi”, “şiddete maruz kalmanın engellenmesi”, “devlet büyüklerinin, yöneticilerin ve önemli kişilerin iyi örnek olması”, “Allah korkusu, vicdan ve insaf gibi duyguların güçlendirilmesini önermektedirler. Diğer öneriler ise “başkalarının haklarına saygı göstermek”, “kısa yoldan köşe dönme anlayışından uzaklaşma”, “toplumsal çıkarları önemsemek”, “amaca ulaşmak için her yolun denenmesi anlayışından vazgeçilmesi”, “başkasının durumundan etkilenmemeyi öneren yaklaşımlardan

vazgeçmek” şeklindedir. Diğer taraftan “gençlerin adam yerine konması”, “sigara, alkol ve madde kullanımından kaçınılması” ve “medyada şiddet sahnelerinin kaldırılması” önerilmektedir.

38 Yöneticiler ve öğretmenler ile okuldaki diğer personellere; şiddetin önlenmesi, şiddet olaylarına müdahale etme, acil durum yönetimi, iletişim becerileri gibi konularda bilgilendirme seminerleri düzenlenmelidir. Şiddet ve zorbalık gibi kavramlar, şiddet olayları karşısında yapılacak davranışlar, başvurulacak birimler öğretilmeli ve okullarda “Şiddeti Önlemeye Yönelik Eylem Planları” okuldaki yöneticiler, öğretmenler, öğrenciler ve veliler tarafından bilinmeli ve desteklenmelidir. Yöneticiler ve öğretmenlere öfke kontrolü, sorunlarla baş edebilme, iletişim teknikleri, çatışma çözme, risk faktörleri vb. konularında hizmet içi eğitim verilmeli bu eğitimler drama ve yetişkin eğitime uygun olmalıdır. Eğitim için illerde bulunan rehberlik ve araştırma merkezlerinden ve üniversitelerden, sivil toplum örgütlerinin iş birliğinde yararlanılabilir.

39 Çocuk ve gençler arasında çeteleşme ve madde kullanımı da şiddeti beraberlerinde getiren riskli davranışlardır. Çocuk ve gençler arasında kumar oynama ve şans oyunu oynama davranışı sorun teşkil etmektedir. Bu tür davranışlar da şiddet davranışlarının artmasına neden olmaktadır.

Çocuk ve gençler arasında sigara kullanımı, alkolü içki içme ve madde kullanımı sık görülmektedir. Bu tür alışkanlıkların şiddet davranışları ile ilişkileri bulunmaktadır. Madde kullanan ergenlerin aile, en yakın

arkadaşlar veya öğretmenler ile ilişkilerinin bozulduğu, okulda başarısız oldukları ve riskli davranışlara eğilimlerinin arttığı bilinmektedir. Riskli davranışlar arasında şiddet içeren davranışlarda bulunma yer almaktadır. Bu tür zararlı alışkanlıklarla mücadele için etkin çalışmalar yapılmalıdır.

40 Silahsızlanma politikaları desteklenmeli ve silaha erişim zorlaştırılmalıdır.

Sosyal olaylar ile çocuk ve gençler arasındaki şiddetin ilişkili olduğu da bilinmektedir. Toplumda silahın kabulü, çocuk ve gençlerin silaha ulaşabilmesi, şiddet olaylarında silah kullanımını artırmaktadır. Şiddet davranışlarının artmasıyla birlikte ergenlik döneminde silah taşıma ve çetelere üye olma davranışları da artmaktadır. Silah taşıma ve çeteye üye olma ile şiddet davranışları arasında ilişki bulunmaktadır.

Gençlerin silaha ulaşmalarının engellenmesi, toplumda genel olarak silaha ulaşma ile ilgili yasal durumun güçleştirilmesi ile sağlanabilir. Toplumdaki bireylerin silah sahibi olmalarının azaltılması gençlerin silaha ulaşmasını sınırlandıracaktır. Bu konu ile ilgili değerlendirmelerin yapılması ve önlemlerin ivedilikle alınması gerekmektedir.

Gençlerin silah ve şiddet arasındaki ilişki konusunda bilgilendirilmesi gerekmektedir.

Toplumda silaha bakış açısının değerlendirilerek, “silah” taşıma ve bulundurmanın “şiddet” nedenleri arasında yer aldığı vurgulanması gerekmektedir.

Evlerinde silah bulunduran ebeveynlerin, silahların evden çıkmasını sağlamaları gerekmektedir. Ebeveynler, evden silahı uzaklaştırmıyorlarsa çocuklarının silah bulundukları konusunda bilgi sahibi olmamalarını ya da ulaşmalarını engelleyici tedbirleri almaları gerekmektedir.

Okullarda silah taşıma ve çete etkinliklerinin olma durumunun izlenmesi gerekmektedir.

Çeşitli kurumlar (eğitim, emniyet, SHCEK, sağlık, vb.) tarafından silah taşıdığı ve çete etkinliklerine katıldığı tespit edilen gençlerin mutlaka psikososyal yönden değerlendirilmesi ve desteklenmesi gerekmektedir.

Öğrencilere okulda kesici ve ateşli silahlar taşımının yasak olduğu, disiplin yönetmeliğince cezalandırılacağı, bu konularda hoşgörülü davranılmayacağı açık bir şekilde ifade edilmeli, rehberlik servisleri ve öğretmenler belirli aralıklarla bu tür bilgilendirmeleri yapmalı, okul içerisinde uyulması gereken kurallar değişik yerlere aşılmalı ve veliler de bu konuda bilgilendirilmelidir. Öğrenci-veli-okul sözleşmesi etkili şekilde kullanılmalıdır. Okula ilk kayıt dönemlerinde de veli ve öğrencilere bu tür bilgilerin yer aldığı broşürler verilmelidir.

41 Gençler; yaşanan ortamın yeterli ve güvenli olmadığını, ahlaki değerlerin önemsenmemesini, toplumdaki insanlardan acımasız olanlara daha

çok saygı gösterilmesi ve dinî değerlerin ihmal edilmesini toplumda şiddete yol açan nedenler olarak sıralamışlardır.

Aile içi eğitimin yetersiz olması, anne ve babaların öfkeli davranışlar sergilemesi, ailelerin çocuklarını sevmemesinin şiddete yol açtığını bildirilmiştir.

Okuldaki eğitimin yetersiz olması ve okulda örnek alman kişilerin şiddet içeren davranışlarının sorun yarattığını düşünmektedirler.

Televizyon film kahramanları gibi güçlü olma isteğinin şiddet nedeni olduğu belirtilmektedir.

Gençler, “adalet duygusunun güçlendirilmesini”, “şiddete maruz kalmanın engellenmesini”, “devlet büyüklerinin, yöneticilerin ve önemli kişilerin iyi örnek olmasını” ve “Allah korkusu, vicdan ve insaf gibi duyguların güçlendirilmesini” ilk üç önerme olarak belirlemişlerdir.

Gençler toplumsal değerlerle ilgili konular arasında “acıma, şefkat ve merhamet duygularının güçlendirilmesi”, “yardımseverlik ve fedakârlığın teşvik edilmesi”, “dürüstlüğün ve sözünde durmanın özendirilmesi” ve “topluma karşı utanma duygusunun güçlendirilmesini önemsenmektedirler.

Toplumsal anlayışın yerleştirilmesine ilişkin olarak “başkalarının haklarına saygı göstermek”, “kısa yoldan köşe dönme anlayışından uzaklaşma”, “toplumsal çıkarları önemsemek”, “amaca ulaşmak için her yolun denenmesi anlayışından vazgeçilmesi”, “başkasının durumundan etkilenmemeyi öneren yaklaşımlardan vazgeçmek” önermelerine katılmışlardır.

Gençlerin bu kaygıları ve tespit ettikleri eksiklikler giderilmeli, önerileri gerçekleştirilmelidir.

42 Çocuk ve gençler, başta eğitim ve sağlık olmak üzere pek çok kurum ve kuruluşla işbirliği halindedirler. Bu kurum ve kuruluşların ortak bir çalışma ile gençlere erişmeye çalışması gerekmektedir. Yaşam becerilerinin geliştirilmesi, sorunlu olan gençlerin saptanması ve tedavisi, riskli davranışlardan korunması ve sağlıklı davranışları edinmesi, güven duygusunun oluşturulabilmesi için gerçek bir sektörler arası işbirliğine gereksinim vardır. Başta sağlık ve eğitim kurumları olmak üzere, spor, kültür, adalet, sosyal hizmetler, diyanet, emniyet, belediyeler, medya, özel sektör, sivil toplum kuruluşlarını vb. pek çok kuruluşu içine alan bir mekanizmanın kurulması gerekmektedir.

Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın önderliğinde kurulacak olan bu kuruluşlar arası işbirliğinde öncelikle ortak bir gençlik politikası belirlenmelidir. Daha sonra politika doğrultusunda amaç ve hedeflere yönelik stratejiler ve eylemler hep beraber belirlenmelidir. Tabandan tavana kadar kurumlar arası eşgüdüm ile etkinlikler yürütülmelidir. Gençlik programlarının en önemli konusu olan “gençlerin kendileri konusundaki kararlara katılımının” ise her aşamada sağlanması gerekmektedir.

43 Gençlerin kendini geliştirecek etkinliklere daha fazla vakit ayırmaları için olanakların ve yapılması gerekenlerin irdelenmesi, bir an önce uygulamaya konulması gerekmektedir.

44 Kültürel etkinliklerin yaygınlaştırılması ve gençlerin daha fazla katılımlarının sağlanması, spor olanaklarının artırılması ve gençlerin bu olanaklardan daha fazla yararlanmaları, oyun salonlarına gençlerin girmelerinin engellenmesi ve okullarda İnternet kullanım olanaklarının artırılarak kontrolü daha güç olan İnternet kafelere gitme davranışları azaltılmalıdır.

45 Gençlerin yaşam tarzlarına ilişkin bakış açılarının geliştirilmesi, spor yapmanın, kültürel etkinliklere katılmanın kişiliklerini geliştirecek ve güçlendirecek etkinlikler olduğu konusunda bilgilendirilmeleri,

gençlerin bu etkinliklere katılmaları yaşam tarzı haline getirilmeleri sağlanmalıdır. Bu şekilde gençler olumlu etkinliklerin kendilerini geliştirdiklerini görerek ve yaşayarak kabul edilmiş davranışlar haline getirebilirler.

46 Küreselleşmenin toplumun sosyal, ekonomik ve kültürel yapısı üzerinde olumlu ve olumsuz etkileri ortaya çıkmaktadır.

Kentlere göç etme, kentin nüfus artışının hızlı olması, çarpık kentleşme, işsizlik ve artan yoksulluk şiddet olgularının artmasına neden olmaktadır.

Bir toplumun sosyal ve kültürel yapısı şiddet algısını etkileyen en önemli etmenler arasındadır. Bir toplumda güven, barış, adalet, hakkaniyet, merhamet, sorumluluk gibi değerlerin sarsılması, bazı değerlerin kaybolması ve önemini yitirmesi durumunda, çocuk ve gençler sağlam bir karakter ve bütünleşmiş bir kişilik geliştiremezler. Bu etkilerin giderilmesi için etkin çalışmalar yapılmalıdır.

47 MEB, uyum sağlayamayan öğrenciler için alternatif eğitim ortamları ve rehabilite merkezleri oluşturmalıdır.

48 Öğrencileri kötü alışkanlıklara yönlendirecek, disiplinsizliğe sevk edecek faktörler ortadan kaldırılmalıdır.

49 Millî Eğitim Bakanlığı, illerde okulları tehdit eden asayiş olaylarına okul ve kurumlarda yaşanabilecek olumsuzlukların önüne geçilebilmek için bir gündüz, bir gece olmak üzere iki güvenlik görevlisi bulundurma talebi ile ilgili 2009 yılında başlattığı projeyi hayata geçirmelidir.

50 Özel Eğitim, Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü bünyesinde, Okul Vaka Analizi'ni takip ve değerlendirmenin dışında, okul güvenliği ile ilgili ölçme standartları belirlenerek "okul güvenliği ölçme birimi" oluşturulmalıdır.

51 Siyasilerin ve yöneticilerin eğitim çalışanlarına yönelik olumsuz söylemleri eğitim çalışanlarına yönelik şiddete yol açmaktadır. Yetkililer eğitim çalışanlarıyla ilgili söylemlerini dikkatle seçmelidir. Eğitim yöneticileri ve özellikle eğitim politikalarını belirleyen siyasetçiler, şiddeti kınayan ve eğitim çalışanlarının verdiği hizmetin önemini ve vazgeçilmezliğini vurgulayan söylemler geliştirmelidir.

52 Kamu/özel sektör ayrımı yapılmaksızın tüm eğitim kurumlarında standart bir şiddet yönetimi politikası oluşturulmalı ve uygulanmalıdır.

53 Eğitim kurumlarında kurum veya kuruluşun güvenlik kameralarıyla izlendiğine ilişkin uyarıcı yazılara yer verilmesi hususunda gerekli çalışmalar yapılmalıdır.

'EĞİTİMDE ŞİDDETE AĞIR MÜEYYİDE OLMALI'

Türk Eğitim-Sen, eğitim çalışanlarına yönelik şiddeti önlemek için kanun teklifi hazırlayarak TBMM'ye iletti. Cumhurbaşkanı'na 81 ilden mektup gönderildi.

TÜRK Eğitim-Sen şube başkanları ve şube yönetim kurulu üyeleri, öğretmenler ve eğitim çalışanları ile birlikte tüm illerden Cumhurbaşkanı'na mektup gönderdi. 81 ilden 81 mektup gönderen Türk Eğitim-Sen, öğretmenlik mesleğinin itibarını rencide eden yaygın, söylen ve tutumlardan sakınılmasının önemine dikkat çekerek, şiddet olaylarının fallerine en ağır müeyyideler uygulanmasını istedi ve "Yapamın yanına kâr kalmassın" dedi.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a gönderilen mektupta şu ifadeler yer verdi: "Zat-ı alimizin inadesiyle ve TBMM'nin yapacağı yasal düzenlemelerle şiddetin önlenmesi yolunda mesafe kat edeceğimize inanıyoruz. Türk Ceza Kanunu'nun 112'inci maddesinde düzenleme yapılmalı, şiddeti önleyici tedbirler ve caydırıcı müeyyidelerin getirilmesi sağlanarak eğitim çalışanlarının güvenlik içinde çalışması yasal koruma altına alınmalıdır. Ayrıca bu düzenlemeyle, eğitimcilerde şiddet uygulandığında bir şikâyetle bağlı kalmaksızın, fail hakkında kamu davası açılması ve en ağır cezai müeyyidelerin uygulanmasını

Talip Geylan'ın başkanlığındaki Türk Eğitim Sen, Cumhurbaşkanı'na 81 mektup gönderdi.

talep ediyoruz. Eğitim çalışanlarına yönelik şiddete asla müsamaha gösterilmeyeceği, aksine şiddet suçlarının mutlaka cezalandırılacağı düşüncesinin yerleştirilmesi ve kamu sağlığını bozduğu için de ayrıca cezalandırılacağı bilincinin oluşturulması, önleyicilik açısından önemli bir adım olacaktır."

'YÜREKLERİ DAĞLAMAKTA'

Mektupta ayrıca, "Gün geçmiyor ki, öğretmene dönük bir şiddet hadisesine dair bir haber bilgileneviyormuşuz olsun. Sözüyle ya

da fiziksel şiddete maruz kalın, darp edilen ve hatta canına kast edilen öğretmenlerimiz yüreklerimizimizi dağlamaktadır. Durumun can acıtıcı bir diğer tarafı da öğretmenlerimize yönelik gerçekleşen şiddet vakalarının faileri, büyük oranda öğrenci ya da öğrenci velisidir. Sendikamızın geçen yıl gerçekleştirdiği bir anket çalışması göstermiştir ki, eğitim çalışanlarına şiddet uygulayanların yüzde 67'si öğrenci ya da öğrenci velileridir" denildi.

ŞENAY KOCA/TÜRKGÜN

54 Toplum ve eğitim sektörünü oluşturan tüm paydaşları, eğitim çalışanlarına yönelik şiddet karşısında söz ve eylem birliği içinde olmalıdır.

55 Milli Eğitim Bakanlığı ve çeşitli sivil toplum örgütlerinin katılımı ile "Emeğe Saygı Şiddete Sıfır Tolerans Sempozyumu" gerçekleştirilmelidir. Basın mensupları, iletişim uzmanları, idareciler ve eğitim çalışanlarının katılımıyla ulusal düzeyde "Şiddete Sıfır Tolerans" kampanyası başlatılmalıdır. Yazılı ve görsel medyada eğitim çalışanlarına şiddeti engellemeye yönelik "Eğitim Çalışanlarına Şiddete Sıfır Tolerans" kampanyasına ve hazırlanan kamu spotlarına sıklıkla yer verilmelidir.

56 Toplumsal şiddetin azaltılmasına yönelik olarak bilimsel çalışmalar yapılmalı, çalışma sonuçları değerlendirilerek öngörülen uygulamalar hayata geçirilmelidir.

57 Ülke genelinde önderlik yapan, saygın kişilerin (siyasiler, sanatçılar, kanaat önderleri, işadamları, sporcular vb.) eğitim çalışanları ile birlikte görünürlüklerinin artırılmaya çalışılarak, eğitim çalışanlarına yönelik toplumda olumlu duyguların artırılması sağlanmalıdır.

58 Eğitim çalışanlarının saygınlığının ve şiddete karşı toplumsal bilincin artırılmasına yönelik olarak, toplumca sevilen ve saygı duyulan isimlerin rol aldığı kamu spotlarının hazırlanması; reklam, film ve dizilerde eğitim çalışanları konusunda doğru mesajların verilmesi konusunda gerekli girişimler yapılmalıdır.

59 Topluma önder rol model olan kişilerin; siyasiler, sanatçılar, toplum tarafından kabul edilen uzmanlara eğitim çalışanlarına yönelik olumsuz söylemlerde bulunmaları, hem mesleki saygınlığın korunması hem de bireylerin eğitim hizmetlerinden mümkün olmayan beklentilere girmelerini engelleyerek şiddeti azaltacaktır.

CEREN ÖĞRETMEN DAVASINA MÜDAHİL OLUYORUZ'

Geylan, Ceren Damar Şenel davasının ilk duruşmasının 27 Eylül tarihinde yapılacağını hatırlatarak, "Türk Eğitim-Sen olarak bu davaya müdahil olmak için talepte bulunduğ" dedi.

TÜRK Eğitim-Sen Genel Başkanı Talip Geylan, eğitim çalışanlarına yönelik şiddetin toplumsal bilincin önlenemeyeceğine inanıyoruz. Unutulmamalıdır ki; geleceğimizi şekillendiren eğitimcilerimizin yeri sınıflardır, toprağın altı değildir. Onlar da ana baba kuzusu, eşinin kıymetlisi, çocuklarının kanatız meşreği, süper kahramanıdır. Ne eğitimcilerimiz ne de onlardan aileleri böyle bir merhametsizliği asla hak etmemektedir.

ASLA MÜSAADE ETMEYECEĞİZ

Yetkililerin şiddet olaylarını sadece kınamakla yetinmemeleri gerekmektedir. Daha fazla canın yitip gitmemesi, daha fazla ailenin göci yaşlı kalması için caydırıcı cezalar getirilmesi zorunludur. Hayatını eğitime adanmış, bilgi ve tecrübesini aktarmak için caba sarf eden, fedakârece görevini yapan eğitimcilerimizin can güvenliğinin emeklerinin bir yasa ile sağlanabileceğine inanıyoruz. Eğitim çalışanlarına yönelik artan şiddet olaylarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi

Öğretmen görevlisi Ceren Damar Şenel

şiddet suçlarının mutlaka cezalandırılacağı düşüncesinin yerleştirilmesi ve kamu sağlığını bozduğu için de ayrıca cezalandırılacağı düşüncesinin oluşturulması, önleyicilik açısından önemli bir adım olacaktır. Eğitim çalışanlarına yönelik artan şiddet olaylarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi

amacıyla Meclis Araştırması Komisyonu kurulmasının önemli olduğuna inanıyoruz." Geylan, Ceren Damar Şenel davasının ilk duruşmasının 27 Eylül tarihinde yapılacağını hatırlatarak, "Türk Eğitim-Sen olarak bu davaya müdahil olmak için Anlam 33. Ağır Ceza Mahkemesi'ne talepte bulunduğ" dedi.

60 Şiddetin sorun çözme biçimi olarak görülmesinin engellenmesi için toplumun eğitim düzeyinin artırılması, kamu spotları ile bilgi ve farkındalık artışının sağlanması gerekmektedir.

61 Eğitim çalışanlarına psikolojik ve/veya fiziksel şiddet uygulanmasının önlenmesi için gereken her türlü hukuki ve idari tedbir eksiksiz olarak alınmalıdır.

62 Şiddete karşı yürütülecek mücadele sürecinde ilgili tüm kurumlar birlikte hareket etmeli, şiddet kimden gelirse gelsin karşı durulmalı, “Şiddete Sıfır Tolerans” söylemine sahip çıkılarak, şiddete karşı ortak tavır sergilenmelidir.

63 Şiddeti engellemeye yönelik etkin kamu spotları hazırlanmalı ve toplumun her kesimine ulaşacak biçimde sunulması sağlanmalıdır.

64 Sorunun sadece güvenlik tedbirlerinin artırılmasıyla çözülemeyeceği kabul edilerek, temelde mevcut sorunların çözümüne yönelik çalışmalar, şiddetle mücadelede başlangıç noktası olmalıdır.

65 Eğitim çalışanlarına yönelik şiddet toplumdaki genel şiddet eğiliminden ayrı olarak düşünülmemeli ve toplumdaki genel şiddet eğilimini azaltmaya yönelik toplumsal politikalar oluşturulmalı ve uygulamaya konulmalıdır.

66 Eğitim çalışanlarına şiddet uygulayanlarının yalnızca kendilerine verilen hizmeti değil, tüm topluma verilen hizmeti aksattıkları vurgulanmalıdır.

67 Okullarda eğitim ve öğretim gören öğrencilerimizi oluşabilecek zararlardan korumak ve onların güvenliğini sağlamak için özel koruma ve güvenlik görevlilerine ihtiyaç duyulmaktadır.

Okulların da hemen hemen hiçbirinde güvenlik görevlisi bulunmamaktadır. Okullarımıza özel güvenlik görevlisi hizmet alımı için gerekli ödenek ve

yetkiler verilmelidir. Ayrıca MEB ile İş-Kur arasında ile gerekli işbirliğinin yapılarak güvenlik önemi arz eden öncelikle büyük okullarımızın giriş kapılarında özel güvenlik sertifikası olan özel koruma ve güvenlik görevlileri görevlendirilmesi gerekmektedir.

Milli Eğitim Bakanlığı Savunma Sekreterliği 25.12.2006 tarih ve 1080 sayılı “Güvenlik Tedbir ve Müeyyideler Dokümanı Genel Esaslar Talimatı” konulu yazılarının “Güvenlik Görevlileri” başlıklı 17. maddesinde; “Bakanlık merkez ve taşra teşkilatı ile bağlı ve ilgili kuruluşların iç ve dış güvenliği, bu maksatla görevlendirilecek yeteri kadar güvenlik görevlisi (memur, bekçi, özel güvenlik görevlisi) tarafından sağlanır.” hükümleri,

Milli Eğitim Bakanlığı Okul Aile Birliği Yönetmeliğinin “Birliğin görev ve yetkileri” başlıklı 6. maddesi 1. fıkrası (d) bendindeki; “d) Okulun ihtiyaçlarını karşılamak için mal ve hizmet satın almak, bu hizmetlere ilişkin sosyal güvenlik primi, vergi ve benzeri ödemelerin yapılmasını sağlamak.” hükümleri,

Milli Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinin “Diğer personel” başlıklı 50. maddesi 3. fıkrasındaki; “(3) Kadrolu personel dışında, ücretleri genel bütçe veya bütçe dışı kaynaklarca karşılanarak hizmet satın alma yoluyla çalıştırılacak personelin görevlerine ilişkin esas ve usuller sözleşmeyle belirlenir.” hükümleri,

Milli Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğünün 2014/20 nolu genelgesinin; “6.2. Okulların güvenliğinin güçlendirilmesinde, özel güvenlik marifeti ve güvenlik kameralarının kullanılmasına yönelik imkanların sağlanması,” hükümleri ile okullarda özel güvenlik görevlisi çalıştırılabilecektir.

Bu konuda hatta Milli Eğitim Bakanlığı İnsan Kaynakları Genel Müdürlüğü 04.02.2015 tarih ve 1222428 sayılı görüş yazısı da bulunmaktadır.

Okullarımızın giriş kapılarında zaman zaman adli olaylar meydana gelmekte, öğrencilerimiz ve öğretmenlerimiz darp edilmektedir. Bu nedenle okullarımızın giriş kapılarında yaşanacak olası adli olayların önüne geçilmesi, caydırıcılık sağlanması, yabancı şahısların okula alınmaması için okul aile birliğinin kararı doğrultusunda hizmet alım yoluyla okul giriş kapılarında görevlendirilmek üzere özel koruma ve güvenlik görevlileri alınmalıdır.

Bilindiği üzere 19. Milli Eğitim Şurası Genel Kurulunda ele alınan konulardan birisinde Okul Güvenliğidir. Kurulda “Okulda fiziksel güvenliği sağlamak amacıyla, bütün okullarda güvenlik görevlisi ve sağlık personeli hizmet alımı yoluyla görevlendirilmelidir.” kararı da alınmıştır.

26.07.2014 tarihli ve 29072 sayılı Resmi Gazete’de Yayımlanan Milli Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinin “Mal ve hizmet alımı ile bakım ve küçük onarım işleri “ başlıklı 69. maddesi 3. fıkrasında; “(3) Gerek duyulması halinde beslenme, temizlik, muhasebe ve güvenlik hizmetleri dışarıdan da satın alınabilir.” hükümleri de bulunmaktadır.

07.09.2013 tarihli ve 28758 sayılı Resmi Gazete’de Yayımlanan Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinin “Diğer personel” başlıklı 94. maddesi 3. fıkrası da; “(3) (Değişik: RG-1.7.2015-29403) Hizmet satın alma yoluyla çalıştırılacak personelin görevlerine ilişkin esas ve usuller sözleşmeyle belirlenir.” hükümleri de bulunmaktadır.

68 Yetersiz veya hiç olmayan güvenlik kontrolü nedeniyle, silah ve yaralayıcı aletlerin okul ve kurumlara taşınması kolay olmaktan çıkarılmalıdır. Okullara girişlerin güvenli bir şekilde yapılması için veli ve öğrencilerin üst aramasından geçirilmesi için okul girişlerine manyetik detektörler ve kimlik kartı ile giriş sistemleri kurulmalıdır.

69 Okul giriş ve çıkış kapılarında öğretmen değil, güvenlik ve müracaat memuru bulundurulmalıdır.

Okulların güvenliği ve nöbetle alakalı olarak;

Güvenlik Tedbir ve Müeyyideleri ile alakalı Milli Eğitim Bakanlığı Savunma Sekreterliğinin 25.12.2006 tarih ve 1080 sayılı “Güvenlik Tedbir ve Müeyyideler Dokümanı Genel Esaslar Talimatı” konulu yazılarında geniş bir şekilde açıklama bulunmaktadır.

Milli Eğitim Bakanlığı Savunma Sekreterliğinin 19.07.2005 tarih ve 703 sayılı, “Bina giriş ve çıkışlarında güvenlik önlem ve tedbirleri ile personel emniyeti” konulu 2005/62 nolu genelgesinin “Kontrol Hizmetleri” başlıklı (c) bölümü 1. fıkrasında; “ 1-Hizmet binalarına ziyaret veya iş takibi için gelenlerin giriş ve çıkışları mutlaka güvenlik ve müracaat memuru yolu ile sağlanacak. Müracaat memurları dışarıdan gelenlerin üzerlerini ve eşyalarını arayabilecek.” hükümleri bulunmaktadır.

Bu hükümlere göre okul giriş ve çıkış kapılarında güvenlik ve müracaat memuru bulunması gerekmektedir.

Ayrıca 2005/62 nolu genelgenin “Nöbet hizmetleri” başlıklı (g) bölümü 1. fıkrasında; “Bakanlık merkez ve taşra teşkilatı ile bağlı kuruluşta ilgi (b) talimat esaslarına göre yürütülecektir.” hükümleri bulunmaktadır. Bu hükümlerde atıfta bulunulan talimat, 12.04.2000

tarikh ve 479 Milli Eğitim Bakanlığı Nöbet Hizmetleri Özel Talimatıdır.

12.04.2000 tarih ve 479 Milli Eğitim Bakanlığı Nöbet Hizmetleri Özel Talimatının “Amaç” başlıklı 1. maddesinde; “Bu talimatın amacı: “Personel, Evrak, Bina, Tesis, Araç ve Gerecin Güvenliğinin Sağlanması ve Bunlara Yönelik Her Türü Sabotaj, Yangın, Casusluk ile Yıkıcı ve Bölücü Faaliyetlere Karşı Alınacak Tedbir ve Müeyyideler Dokümanı Genel Esaslar Talimatında yer alan taşra teşkilatlarında bir bütün olarak genel güvenliğin sağlanması amacını güden, personel arasında yürütülecek nöbet hizmetlerinde;

- a. Kimlerin görev alacağını,
- b. Nöbet tutacakları görevlerinin neler olduğunu,
- c. Nöbet usullerini, belirlemek suretiyle, bu hizmetlerin eksiksiz ve sağlıklı bir şekilde yerine getirilmesini sağlamaktır.” hükümleri,

“Kapsam” başlıklı 2. maddesinde; “a)- Bu talimat: Milli Eğitim Müdürlüğü, okul ve kurumların hizmet binalarında görev yapacak olan nöbetçi memurları, daire emniyet nöbetçi memurları, güvenlik görevlileri, öğretmen ve öğrenci nöbetleri ile gece bekçilerinin görev ve sorumluluklarını kapsar.” hükümleri bulunmaktadır.

Bu hükümlere göre güvenlik ve nöbetle ilgili sorumlu personel; nöbetçi memurları, daire emniyet nöbetçi memurları, güvenlik görevlileri, öğretmen, öğrenci ve gece bekçileridir.

Nöbet Hizmetleri Özel Talimatının “Nöbet Hizmetleri ve Nöbet Yerlerine Ait Genel Esaslar” başlıklı Dördüncü Bölümü 10. ve 17. maddesinde; “10- Giriş kapılarında müracaat memuru olarak görevlendirilen hizmetlilerden dağıtıcı görevi ile görevlendirilmiş bulunanlar, bu nöbet hizmetine dahil edilmezler.

70 Nöbetçi memurlarının görevlilerini en iyi şekilde yapabilmeleri için gerekli oda, araç ve gereç sağlanır.” hükümleri bulunmaktadır.

Bu hükümlere göre okul giriş ve çıkış kapılarında hizmetliler müracaat memuru olarak görevlendirilebilmekte bu memurların görevlerini en iyi yapabilmeleri, için oda araç ve gereç sağlanacağı belirtilmektedir.

Nöbet Hizmetleri Özel Talimatının “Hizmete Özel Müracaat (Danışma) Memurluđu Özel Talimatı Görevleri” başlıklı bölümü 1. maddesinde; “1- Giriş ve çıkış kontrol altında bulundurmak.” hükümleri bulunmaktadır.

Bu hükümlere göre okul giriş ve çıkış kapılarında memur bulundurulmak zorunluluğu vardır.

Nöbet Hizmetleri Özel Talimatının “Nöbetçi Öğretmenin Görevleri” başlıklı bölümü 4. maddesinde; “4- Bahçe, koridor ve sınıflardaki öğrencileri gözetlemek.(okulda birkaç nöbetçi öğretmen bulunduğu takdirde, aralarındaki iş bölümü okul yönetimi tarafından yapılır.)” hükümleri bulunmaktadır.

Bu hükümlere göre nöbetçi öğretmen görev alanı okul giriş ve çıkış kapıları değil bahçe, koridor ve sınıflardır.

Not: Bu dokümanın hazırlanmasında;

1- Sağlık Çalışanlarına Yönelik Artan Şiddet Olaylarının Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Raporu

TBMM Ocak 2013

2- Okulda Güvenlik Sorununa Yol Açan Etkenlerin Belirlenmesi

Milli Eğitim Bakanlığı Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı

(EARGED) 2009

3- Türkiye’de Ortaöğretime Devam Eden Öğrencilerde Ve Ceza Ve İnfaz Kurumlarında Bulunan Tutuklu Ve Hükümlü Çocuklarda Şiddet Ve Bunu Etkileyen Etkenlerin Saptanması Araştırma Raporu TBMM Nisan 2007

4- Çocuklarda Ve Gençlerde Artan Şiddet Eğilimi İle Okullarda Meydana Gelen Olayların Araştırılması Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Raporu TBMM Nisan 2007

Raporlarından faydalanılmıştır.